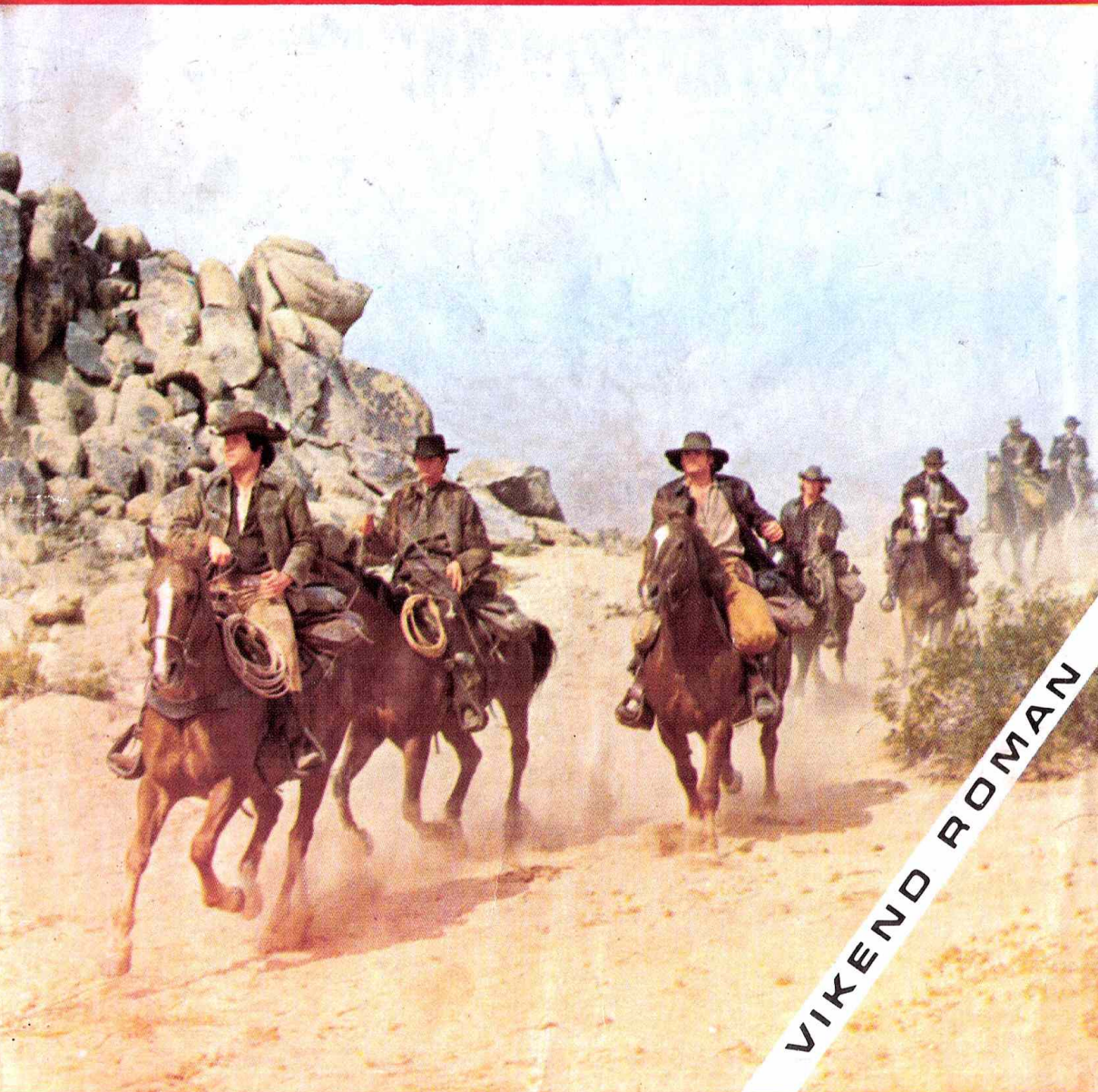

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ: 33

CENA 1 D.

VIKEND ROMAN

MOMCI SA RIVER RANČA

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

CRTANI ROMANI

CENA I D.

165

POGLAVICA
KOMANČA

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

**MOMCI
SA RIVER
RANČA**

Naslov originala:

WILLIAM MARK:

„DIE VON DER RIVER RANCH“

Copyright 1969 by Martin Kelter Verlag

Bilo je tačno jedan sat u podne kada se to dogodilo.

Omamljujuća jara pritiskala je glavnu ulicu. Ni najmanji dašak vetra nije donosio osveženje. Dim iz odžaka peo se pravo kao strela put neba nad Oklahomom.

U senci tremova sedeli su ljudi u škripavim naslonjačama, šesira navučenih gotovo do samog nosa, tako da im se umorne oči nisu mogle ni da vide.

Preko, u ulazu „Mun” saluna, stajao je čovek sa zvezdom. Činilo se kao da spava stojeći.

Samo šest kuća zapadno nalazilo se Oklahoma — banka. Velika, nova, dvospratna zgrada, sazidana od kamena. Na njoj se, i bez upadljive table na fasadi, videlo da čuva najveći deo novca iz Rajana.

Rajan nije bio naročito lep grad, ni naročito veliki, a još manje značajan. Široka glavna ulica i nekoliko sporednih, sedamdeset kuća, ambara, šupa, tri krčme, poštanska stanica, nekoliko radnji, majušna prezbiterijanska crkva — to je bio Rajan.

Nešto što je gradu ipak davalo izvesnu osobenost, što ga je otrglo iz potpune beznačajnosti, bio je sam položaj. Na mestu gde je Red River obrazovao veliki lakat i delio Oklahomu od Teksasa, sedam naseljenika je trinaestih godina stvorilo naselje Rajan. Činjenica mnogo značajnija od one da se grad nalazi baš na tački gde se ukrštaju 36 uporednik i 98 podnevak.

Poštanska kočija, koja je dolazila iz Oklahoma Sitija, preko Čikasa i Marlona, prelazila je baš kod Rajana drveni most i vodila dalje direktno za Vičita Fals.

oOo

Šerif Noel se nije micao. Stajao je oslonjen o vrata „Mun” saluna. Da, moglo se bez preterivanja reći da je većito bio tu. Njegova kancelarija nalazila se odmah uz salun, ali je bila malo uvučena, tako da sa svog trema nije imao tako dobar pregled ulice, kao odavde.

Uopšte uzev, krakati Džim Noel je bio mišljenja da nije loše imati za leđima salun. Ako ožednite, pozovete kafedžiju. Ako u krčmi nastane gužva, ne treba lutati. Osim toga, ako u baru s druge strane ulice, nešto iskosa, dođe do nečeg, opet je dobro. Stalno je sve na oku.

Da li je baš šerif Noel sve ono, što mu je bilo na oku, i nadzirao bilo je veliko pitanje. To niko nikad nije saznao. U svakom slučaju, stajao je tu, očekujući — posao. A to je za čuvara zakona bila najvažnija stvar. Da je bio i veoma budan, taj čovek sa zvezdom nije mogao da vidi odjednom sve što se u narednih nekoliko trenutaka odigralo.

Preko su se naglo otvorila pomična vrata bara. Tri čoveka izašla su napolje. Bili su krupni, snažni kauboji. Noel ih je znao iz vide-nja. Bili su to momci sa River ran-ča: Bač Long, Ed Koneli i Čarli Hejs.

Long munu iznenada Konelija, tako da ovaj polete i jedva se za-drža. Koneli odmah poteže kolt iz opasača i istog trenutka zaglušuju-ći hitac prekide teški podnevni mir.

Zrno se zari pored Bača Longa u vrata.

Šerif Noel nije više imao oči za ostali deo ulice. Nije video dvojicu ljudi koji su naišli iz severne ave-nije i skrenuli na uglu kod banke.

Obojica šmugnuše u zgradu ban-ke.

U tom trenutku ispred bara je Long piljio u revolver svog druga.

— Hoćeš li, prokleti bivole, ba-citi tu pucu?

Čarli Hejs je stajao naslonjen na drugi stub, sa izrazom beskrajne

dosade i posmatrao ih. Znao je na-pamet sve njihove čarke i, naravno, njihov ishod.

Džim Noel im je prišao odlučnim koracima.

— Prestanite!

Noelov glas odjeknu ulicom.

Hejs reče unjkavo, ne pomerivši se:

— Šerif je tu, momci.

Dva kauboja su, rvajući se, za-jedno tresnuli u vrata. Long se os-lobodi i nasrnu ponovo divlje na Konelija. Ovaj uzmače. Tukli su se punom parom.

Niko nije opazio dvojicu, koji su kavgu kauboja pred barom iskoris-tili da se neprimеčeno uvuku u zgradu banke.

Prvi je bio srednjeg rasta i ši-roka lica, od koga su se videle jedi-no oči, jer je ostali deo bio pokri-ven crnom maramom. I drugi čo-vek je nosio maramu preko donjeg dela lica. Visok, mršav, koščat mo-mak, koji je, kao i njegov kompa-njon, bio odeven u otrcano odelo.

Obojica su se sasvim mirno pos-tavili uz vrata tako da ih sa ulice niko ne može da vidi.

Kada je čovek iza šaltera podi-gao pogled, video je uperenu cev revolvera.

Kasir Fred Haris je onemeo od straha. Od kako je banka postoja-la on je sedeo iza šaltera. Nikada se ništa nije dogodilo. S vremena na vreme je čitao da su banditi pljač-kali banke u drugim gradovima. U poslednje vreme učestali su napadi i u susednim gradovima, nedaleko od Rajana. Ovde se do sada ništa nije desilo.

A sada, evo!

Trenutak, od koga je ovaj pedesetogodišnjak strahovao, stigao je. Kod vrata su stajala dva čoveka sa uperenim koltovima. Haris prosto nije mogao da odlepi pogled od preteći uperenih cevi.

Pritiskujuća, mučna, tišina vladala je u prostoriji.

Zbog čega se ništa ne dešava?

Nervozni Haris čuo je neki čudan šum. Bilo je to kao nečiji dah.

„Veliki kolt!” sinulo je kasiru u tom trenutku kroz glavu. „Visi gore iznad šalterskog prozora!”

Haris ga je sam tamo stavio u uverenju da je to veoma mudro. Bila je to, u svakom slučaju, dvostruka predostrožnost. Kada bi, naime, neki bandit upao u banku i naterao ga da digne ruke, mogao bi neprimećen da uzme napunjen i već otkočen kolt iznad prozora.

No, sve se sasvim drugačije odvijalo.

Sedeo je iza šaltera — tu su bila dva bandita — i niko ga nije terao da podigne ruke i ustane.

Na to se bandit manjeg rasta odlepi od vrata i pođe tako da ga ne mogu videti sa ulice. Prišao je šalteru.

— Pruži ruke sasvim napred, stari — rekao je tiho grubim glasom kroz crnu maramu.

Fred Haris pruži poslušno ruke i vide kako mu drhte.

Bandit je stajao pola jarde u desno, ispred šaltera, koji je preko drvenog rama od visine grudi imao sve do tavanice teške metalne rešetke.

Preko, levo od vrata, stajao je drugi, visoki, koščati momak ošt

svetle kose i svetlih očiju. Haris vide da momak drži revolver u levoj ruci. Idiotski da mu je baš to palo u oči. Jer, to je doista bilo nevažno u kojoj ruci bandit drži oružje.

Mlađi bandit brzo priđe šalteru. Kolt je sklonio. Odgurnuo je Harisove ruke u stranu i za trenutak su mu blistave, svetle oči bile ispred kasirovog lica.

— Ne mrdaj, stari. Moj prijatelj te drži na nišanu.

U jednom skoku našao se preko pulta i stao iza Harisa.

— Pazi dobro, stari! Ako neko dođe u banku, poslužićeš ga kao i obično. Ako daš ma kakav znak, koji bi mogao da nas oda, izgubljen si.

— Zar nisam — zar u svakom slučaju nisam izgubljen? — procedi Haris drhtavim glasom.

Podrugljiv osmeh zazvonio je iza Harisa. Bandit je upravo vadio vrećice s novcem iz poluotvorene kase i trpao ih u veliki džak koji je donio sobom.

— Zašto, stari? Je li to tvoj novac? Sigurno nije, inače ne bi tu sedeo. Mi ćemo samo da pokupimo lovu. Ako se budeš držao mirno i ne budeš činio gluposti, ništa ti se naročito neće dogoditi.

Ništa naročito? Fred Haris je mislio samo na te dve reči.

Još uvek se čulo zveckanje novca u vrećicama.

— Tako — reče čovek iza njega i priđe mu bliže.

Haris je čuo samo tihi šum, zujanje. Onda je osetio strahovit udarac po glavi i kliznuo bezglasno sa stolice.

Drugi bandit priskoči, preskoči preko pulta, pograbi džak s novcem i pogleda svog kompanjona, koji je upravo oprezno otvarao vrata prema dvorištu.

Polu minuta kasnije pljačkaši su napustili banku.

Cela operacija je veoma kratko trajala.

oOo

U glavnoj ulici je u međuvremenu šerif Noel uspeo da razvadi gonilce.

Koneli je prezrivo gledao Longa: — Prokleti Teksašanin! Jednog dana ću ti zavrnuti šiju.

Long se smejao, pokazujući krupne žute zube.

— Suviše si osetljiv, Ed! Zar ne, Čarli?

Hejs je trljao znojave ruke o košulju preko grudi. Bio je to nesves-tan pokret, tipičan za kauboja Čarlja Hejsa.

— Da — rekao je unjkavo, izvu-kao duvankesu iz džepa i zavio ci-garetu.

Šerif pogleda Konelija.

— Zar morate odmah da se ma-žete koltova, čoveče!

Koneli zabaci glavu.

— Hteo sam da ga zaplašim. Šta, konačno, ima stalno da me muva? Jesam li ja dugorogo june? To je samo njegov bes zbog izgubljene igre!

— Pih — huknu Long. — Dva ce-la dolara sam potrošio na tebe.

Njih ću ti još večeras na ranču po-novo uzeti, uveren sam!

— Uzećeš ti...

Onda su se uputili do svojih ko-nja.

Šerif je gledao za njima, odma-hujući glavom, jer su se, odlazeći iz grada, još uvek svađali.

Čarli Hejs je navukao šešir na čelo i jahao malo po dalje od za-vađene dvojice.

oOo

Krivotoci Pat Džonson je dugo razmišljao da li da svrati malo u bar „Kod žiga“, ili da prvo odnese novac u banku. Bilo je u pitanju šezdeset dolara. Rančer Džoe Bi-vergridž mu je konačno platio op-ravku sedla. Toliko novca sedlar Džonson nikada nije ostavljao u kući. Krenuo je, dakle, u banku. Kada je stigao na sred glavne uli-ce, zastao je i pijlio u salun „Mun“, a onda preko u bar „Kod žiga“. Ne-besa, baš bi popio koju čašicu. Gu-tao je pljuvačku. Bilo je toplo. Jul-ski dan u Rajanu je neodoljivo pod-sećao na pećnicu. Uprkos tome, Džonson se naglo okrete i uputi ka banci.

Hej, gde li se deo kasir?

Šalter je stajao otvoren — a od Harisa ni traga.

Džonson pogleda preko pulta. Ne-besa, tamo levo ležao je novac, iako ga baš nije bilo mnogo. Ipak čud-no, bio je razbacan. Fijoke su bile otvorene, a i kasa takođe.

Sedlar se naže preko širokog pul-ta i ustuknu nazad. Na podu je le-žao čovek krvave glave,

Džonsonu je bilo potrebno nekoliko sekundi da savlada užasan strah. Onda izlete napolje i potrča ulicom.

— Šerife! — povikao je još iz daljeka. — Šerife!

Džim Noel je čuo poziv. Podigao je glavu i odmakao se malo od vrata „Mun” saluna, gde je bio ponovo zauzeo svoje mesto. Posmatrao je čoveka koji je trčao prema njemu kao bez duše.

Džonsonu je pao šešir s glave, pa se sagnuo i nastavio ponovo da trči napred, teško dišući.

— Šerife! Brzo! Hodite! U banci se nešto dogodilo. Jedan mrtav — mislim da je Haris...

Džim Noel pođe trčeći za Džonsonom.

Flojd Genan i Džeri Hamfri su takođe čuli Džonsonove povike. Istrčali su iz svojih kuća i krenuli prema banci.

Šerif je našao Harisa kako leži iza šaltera nepomičan, okrvavljena glave. Preskočio je pult i podigao kasira.

— Je li mrtav? — promuca Hamfri, bleđ kao kreč.

Noel sleže ramenima.

— Pojma nemam.

Genan se naglo okrete i doviknu ostalima:

— Ja idem po doktora.

Doktor Kan je bio visok, stasit čovek pedesetih godina, negovanih brkova. Crna kosa bila mu je bujna, a sveže rumeno lice i svetle oči odavale su energiju i jaku volju. Kada je teškim, ostrim koracima stupio u banku, odmah je pružio šerifu lekarsku torbu od krokodilске kože.

— Pridržite, molim vas! — Zatim se nagnuo nad Harisa. Posle nekoliko sekundi se uspravio.

— Je li mrtav? — upita Genan, još uvek zadihao od trčanja.

Lekar odmahnu glavom:

— Ne, još je živ. Ali ga treba odmah preneti u moju kuću. Tamo ga moram previti i lečiti.

Šerif Noel priđe vratima. Džonson doviknu za njim:

— Treba li da obavestim Džeka, šerife?

— Da...

oOo

Džek Miler je bio dugonja star dvadeset četiri godine. Radio je, kada bi se za to ukazala potreba, kao pomoćnik šerifa. Inače je bio zaposlen u Loganovoj kovačnici.

Kada je na svom kulašu izbio iz bočne ulice, Noel je upravo izašao iz štale šerifske kancelarije.

— Zar nije trebalo da sakupimo još nekoliko ljudi, šerife? — upitao je Džek.

Noel samo sleže ramenima, pa baci skoro očajnički pogled prema svom senovitom mestu u vratima „Mun” saluna i potera konja galopom kroz severnu aveniju.

Džek ga je sledio ukočena izraza. Ogorčeni, grabili su napred i u širokom polukrugu obilazili grad nepodnošljivoj žezi. Obišli su i obe obale reke. Oznojeni, pokriveni prašinom, ubijeni žegom, jurili su naokolo bez uspeha.

Tek kada je veće počelo da se spušta vratili su se u grad. Pa, učinili su sve što je trebalo učiniti.

oOo

Veće se spuštalo na grad. No, sa njim nije došla velika svežina. Gotovo nikakva. Kuće, naročito one koje su bile belo okrečene, ispuštale su toplotu koju su celog dana upijale, isto kao i pesak na ulicama, koji je isijavao jaru.

U krčmama je vladala živost. Konačno, trebalo je prepričavati uzbudljiv događaj dana.

Pat Džonson je ipak stigao na svoje željeno piće.

Genan i Hamfri su bili okruženi gomilom ljudi. Svi su hteli da čuju stvar iz prve ruke — sa izvora.

Preko, u lekarevoj kući, gorela je prigušeno svetlo. Doktor Kan se borio za život jednog čoveka. Stanje kasira Harisa se uveče tako pogoršalo, da je lekar strepeo od najgoreg. Iako je učinio sve što je bilo u njegovoj moći.

Iznenada zabrinuti lekar skoči s ivice postelje i izlete napolje.

Kada se pojavio u salunu, ljudi se zabrinuto trgoše. Izgledao je zaplašujuće sa visoko podignutim rukavima.

Larma se utišala.

Džonson ga upita, drhtavim glasom:

— Da nije možda mrtav, doktore?

Lekar nije obraćao pažnju na nje ga, nego je rekao oštro:

— Dajte mi tri flaše, Džef,

— Tri fl...

— Napred, brzo!

— Evo, odmah, doktore!

Pružio je lekaru tri velike flaše viskija. Ovaj baci na šank novac i otrča sa flašama napolje.

Ljudi su zbunjeno gledali za njim.

— Da potrčim za njim? — upita Genan.

— Besmislica! — reče stari Baster. — Ja sam malo pre čuo od njegove žene, da je Harisu veoma loše.

Raspoloženje je odmah splasnulo.

Za to vreme se lekar i dalje borio za kasirov život. Prihvatio se poslednjeg sredstva — viski kure. Jedan recept, rođen iz očajanja za vreme rata. Nije obećavao naročit uspeh.

Haris je morao da guta viski koliko god je u njega ulazilo. Onda ga je lekar masirao u znoju lica svog, dok je doktorova žena nalivala bolesnika pićem. Lekarevo lice bilo je tamno crveno od napora.

— Odustani — rekla je žena obeshrabreno. — Nema više svrhe.

Ali je lekar bio uporan. Iznenađeno otvori oči. Lekar zastade i uhvati svojim snažnim šakama Harisova ramena.

— Haris, moraš se probuditi. Čuješ li, moraš da ostaneš budan!

Haris je ječao:

— Žedan...

Kan ga opet napoji viskijem.

U otvorenim vratima sobe iznenada se pojavi mlad, mršav čovek bledog lica. Razrogačenih očiju posmatrao je jezivu scenu.

Haris zatvori oči, a lekar počeo ispočetka.

— Pusti to oče, nema više svrhe — reče mladić.

Lekar okrete glavu:

— Gubi se! — prosiktao je i nastavio da masira samrtnika.

Frederik Haris je posle nekoliko minuta ponovo otvorio oči.

Lekar se nađe nad njega. Sa lica mu je tekao znoj.

— Dok — mrmljao je ranjenik. — Šta je...

— Moraš da ostaneš budan, Fred! Čuješ li me?

— Da!

— Ostani budan, momče. Drži oči otvorene!

Haris slabim glasom odgovori:

— Da, ja hoću, ali...

Doktor Kan prinese lice sasvim uz Harisovo levo uho:

— Ko te je to udesio, Haris?

U tom trenutku odjeknu pucanj i razbi prozorsko okno. Zrno je prozviždalo uz samu lekarevu glavu, a zatim se razbi staklo na starijoj slici na zidu naspram prozora.

Lekar poskoči, pritrča zidu, skinuo s eksera vinčesterku, napuni je i proturi kroz prozor.

Video je jahača kako upravo galopira, udaljavajući se od doktorove kuće.

Vinčesterka zagrne glavnom ulicom.

Lekar je bio izvanredan strelac. Iako je jahač već odmakao trideset jardi, zrno ga zbacilo iz sedla. Sunovratio se, prevrnuo, a onda skočio na noge i sklonio se u senke tremova.

Doktor Kan je odmah istrčao napolje.

Ljudi iz saluna ugledali su njegovu krupnu priliku pri bledej svetlosti fenjera pred njegovom kućom.

— Šta se dogodilo, doktore? — doviknuo je Pol Džekins, najstariji sin predsednika opštine.

— Smakao je bandita s konja — uzvрати Genan veselo. — Čovek je tamo preko umakao u uličicu.

Galameći, ljudi se uputiše u tom pravcu.

Lekar protrlja bradu onda uhvati banditovog konja i odvede ga u svoju štalu. Posle toga se vratio u kuću.

— Gde je Klem? — pitao je još s vrata dnevne sobe svoju ženu.

En Kan je stajala razrogačenih očiju i gledala začuđeno muža.

— Klem? Ne znam. Pa malo pre si ga oterao.

— Baš zato!

Lekar nasloni pušku na sto i priđe ranjeniku.

Haris je otvorio oči.

— Kako se osećaš?

— Šta se dogodilo, doktore?

— Ništa! — pokušavao je da ga umiri doktor Kan. — Jedan ludak je ovde pucao. Bio je pijan. Neki kauboj, ništa značajno. Recite mi radije kako vam je?

— Ne znam ni sam...

Lekar utuli lampu, pa odgura postelju na kojoj je Haris ležao u ugao sobe, na stranu gde je bio prozor.

— Ko vas je to udesio, Haris?

— Ne znam. Bila su dvojica — reče ranjenik.

— Vi ste mogli da ih prepoznate?

— Ne, nosili su marame preko lica.

Lekar zaškripa zubima.

— Nebesa! Zar vam baš ništa nije palo u oči?

— Ne to jest, jedan je držao kolt u levoj ruci. Mršav, visok momak...

Lekar kresnu šibicu i zagleda mu se u lice.

— Haris!

Tišina.

Kan podiže Harisa sa ležaja i odnese ga napolje. Kada se vratio, upitao je muklim glasom:

— Gde je on?

— Ko? — uzvratila žena, iako je znala na koga je njen muž mislio.

— Klem! — uzviknu Kan ljutito.

— Ne znam! Dragi bože... — Počela je nezadrživo da jeca. — Ne znam.

Lekar joj priđe sasvim blizu:

— Podmuklog strelca iz zasede sam izbacio iz sedla, En. Uspeo je da umakne u mrak. Ipak, neće daleko stići. Pogodio sam ga. Njegovog konja sam uhvatio. I znaš li kome pripada taj konj?

Žena je i dalje jecala.

— Pripada tvom sinu, Klemu!

oOo

Džim Noel i Džek Miler, šerif i njegov pomoćnik, čuli su prasak puške čak do ulaza u grad.

U divljem galopu grabili su prema glavnoj ulici.

Kada je šerif ušao u lekarevu kuću, doktor Kan mu pođe u susret.

— Na vas su pucali? Geman mi je doviknuo...

— Na mene ili na Harisa. Ko bi to mogao da zna? — uzvratila lekar paleći cigaretu.

— Kako je Haris?

— Hodite! — Lekar povuče šerifa u hodnik. — Metak je više nego sigurno bio namenjen Harisu, šerife. Uspeo sam da uhvatim banditovog konja.

Ženski krik se razleže kućom. Nesrećna lekareva supruga se bacila na muža:

— Ne smeš to da činiš! Preklinjem te!

— Idi u sobu, En. Hajde, to nema nikakve svrhe.

Poveo je uplakanu ženu u sobu, a zatim se vratio šerifu.

— Hajdete, šerife, konj je u mojoj štali.

Lekar uze lampu i povede zvezdosca kroz dvorište u malu štalu. Šerif odmeri kratko dugonogog ridana. Onda se zbunjeno osvrte:

— Gde je taj konj?

Lekar okrete ridanu leđa na pokaz preko ramena palcem. Ne važeći cigaru iz usta promrmljao je:

— Evo ga, tu stoji!

— Ali to je Klemov konj!

— Baš tako!

Lekar izađe u mračno dvorište.

Džim Noel ostade nešto malo iza lekara.

— Vi mislite?

— Ja ne mislim — uzvratila lekar grubo. — U svakom slučaju sam strelca pogodio i izbacio iz sedla.

Tek posle izvesnog vremena šerif reče uzdišući:

— Dakle, vi ozbiljno verujete da vaš sopstveni sin...

— Šta ja verujem, potpuno je nevažno. Tu je Klemov konj. Ovde govore činjenice, zar ne? Gde je on? Ako se pojavi, videćemo da li je ranjen. Laku noć, šerife.

oOo

Sledećeg jutra grad je saznao da je kasir Frederik Haris podlegao teškim ozledama.

U gradskoj većnici okupili su se članovi saveta.

Predsednik opštine Džekins, sedobradi čovek, molio je za tišinu.

— Fred Haris je mrtav, građani. Ostaje bojazan da će se banditi vratiti. Oni su izvršili napad u sred dana, a dan ranije su rančeri položili u banku novac, zarađen prodajom говеда. Pljačkaši su usneli samo da pokupe metalan novac, na se gotovo sa sigurnošću može očekivati da će doći ponovo. Tim pre što je Haris mrtav.

Gradski oci, međutim, nisu imali baš mnogo hrabrosti da nešto preduzmu.

— Mi nemamo ljudi da bismo sastavili veliku poturu, predsedniče! — doviknu Dik Norman, kasa-pin.

— Moramo to da učinimo — tvrdio je predsednik. Onda se obrati šerifu: — Džim, šta vi predlažete?

Noel zabaci šešir na zatiľjak.

— Moramo sakupiti dobrovoljce koji će obrazovati straže...

Nastao je žagor. Svi su jedno-glasno bili protiv toga. Ko da okupi dobrovoljce? Ko bi išao dobrovoljno na stražu? Konačno, ne živi se u ratno vreme.

Doktor Kan je stajao naslonjen na vrata.

— Onda posmatrajte kako će da pokupi vaš novac! — uzviknuo je tako da je zagrmelo. — Prokleti šupljoglavci!

Posle toga čuo se tresak. To je doktor zalupio љutito vrata, izlazeći iz gradske većnice.

Pošto je uspeo da na jedvite jade umiri љude, predsednik se og-lasi:

— Morate dobro da razmislite. Večeras ćemo se ponovo naći u sedam. I to onet ovde. Mora nešto da se učini. Doktor i šerif su u pravu.

No i na večernjem sastanku nisu usneli da se sporazumeju. Nije bilo nikog ko bi ubedio љude da se prijave dobrovoljno. Pravdali su se da im je potrebna radna snaga, tako da niko nije dao ni svoje radnike.

Džim Gregori, vlasnik velike pilane na ivici grada, najviše je protestovao:

— Novac će sutra odvesti poštanska kočija i tada je našim brigama kraj.

Šerif se umeša:

— Do sutra u podne imamo celu noć i pola dana koje treba pregrmeti.

oOo

Doktor Kan je sedeo u maloj sobi, okrenut prema dvorištu na ivici kreveta Freda Harisa.

— Ljudi doista misle da sam mrtav? — pitao je kasir, pipajući debeo zavoj na glavi.

— Da, moraju u to da veruju — uzvraća lekar.

— Ali sahrana?

— Već će mi nešto pasti na pamet. Za nuždu napuniću kovčeg kamenjem i spustiti ga u raku.

— Pa, pravo da vam kažem ja baš ništa ne razumem. Šta time hoćete da postignete?

— Banda te mora smatrati mrtvim, Haris.

Neko je kucao na vrata.

Lekareva žena proviri.

— Došli su šerif i predsednik opštine.

— Pusti ih unutra.

Obojica uđu u sobicu i pružiše ranjeniku ruku. Bili su upućeni u stvar. Potpuno su se saglasili sa lekarevim planom. Pljačkaši banke moraju da smatraju Harisa mrtvim. To je bila jedina mogućnost da se smatraju sigurnim, jer tada niko ništa ne može da kaže o dvojici ljudi koji su ga napali. On jedini je mogao da ih otkrije i oda. Konačno, dosta dugo ih je posmatrao.

Lekar je dvojici posetilaca pričao i o svojoj teškoj brizi koja ga je užasno mučila.

Šerif Noel je odmahivao glavom:

— Nemoguće. Klem je pristojan momčić.

I predsednik je bio mišljenja da lekar neosnovano brine i sumnja.

No, Kan se nije mogao otresti te užasne sumnje. Šta njegov sin ima

sa banditima i do koje mere je umešan u pljačku banke? Nije baš sa sigurnošću mogao da tvrdi da je čovek koga je izbacio iz sedla njegov sin. Ali, bio je Klemov konj. A već to je bilo dovoljno zlo. Klem svog ridana ne daje nikome.

On je bio na prozoru. On je pucao. Zar je svog rođenog oca hteo da ubije? Ili da teško ranjenog Harisa učutka?

Šerif je stajao naslonjen na vrata.

— Ljudi u gradu ni prstom ne mrdaju, predsedniče!

— Ja se još uvek nadam...

Doktor Kan podiže glavu i dobaci predsedniku oštar pogled.

— Nada? Nju možete da napustite, Džekins. Od one kukavne rulje nema ništa. Tek kada se radi o njihovoj sopstvenoj koži trgnu se i probude. U to možete biti sasvim sigurni.

Džekins obrisao čelo. Ne pogledavši šerifa, upitao je muklim glasom:

— Šta ćete sad, Džim Noel?

Šerif je trljao bradu.

— Šta da učinim? Šta mogu da učinim? Ostaću sa Džekom Milerom na ulici.

— Zar celu noć?

— A imam li drugog izbora?

Lekar se uspravi, izađe napolje i vrati se minut kasnije, noseći vinčesterku u ruci.

— Ja ću biti s vama! — rekao je tako da nisu mogli da mu protivreče.

Predsednik je stalno brisao znoj sa čela.

— Ja baš nemam mnogo iskustva u baratanju oružjem, Ali vi možete,

razume se, i na mene da računate, šerife. Sa mnom i sa mojim sinom.

Pet sati su dreždali na tremovima i ništa se nije dogodilo.

Na istoku je počela da bleedi prva svetlost nastupajućeg dana i padala na kuće.

— Izgleda da su naša strahovanja bila neosnovana — reče predsednik.

— Da, izgleda tako — uzvratila šerif Noel.

Ostali su još pola sata, a onda su odlučili da predsednik, njegov sin i Džek Miler pođu na počinak.

Noel pogleda upitno lekara.

— Vas, naravno, neću moći da nateram da idete kući.

— Ne, doista ne biste mogli — uzvratila lekar prkosno, navuče šešir još dublje na čelo i steže još jače krupnim šakama vinčesterku.

Ostala trojica su otišla.

Doktor je gledao već satima u pravcu banke. Iznenada mu se učini da čuje neki šum, kao krckanje drveta. Šum je dolazio sa suprotne strane, iz uličice koja se završavala u glavnoj ulici, s leve strane banke.

Kan nije znao zašto to čini — ali se sagnuo. Istog trenutka zazvižda metak i zari se u stub trema, tamo gde je on trenutak ranije stajao.

Ponovo odjeknu pucanj, zatim drugi, treći.

Lekar se odavno bacio u stranu i pucao. Vinčesterka je grmela preko ulice.

Kada je za trenutak uspeo da podigne pogled, ukočio se od užasa.

Šerif je stezao obema rukama ranu, revolver mu je s treskom is-

pao iz ruke, a onda se skljkao na tle.

Doktor Kan okrete glavu. U pravi čas. Tako je uspeo da se priljubi uz daske trema i izbegne pogodak. Metak mu je prozviždao iznad same glave.

— Čekajte, psi! Hijene jedne, ja ću vam pokazati!

Menjajući svaki čas mesto, da bi izbegao kuršum, nekadašnji oficir armije severnjaka, jedini borac sadašnje civilne armije grada Riana, pucao je pomamno preko ulice. Posle ove kanonade nastao je kratak predah. Lekar se zakloni hitro iza jedne bačve za kišnicu i napuni veštim pokretima magacin vinčesterke.

Zviždeći dolete metak, pogodi gornji obruč bačve i odbi se.

— Hvala — promrsi lekar. Onda se opet oglasi vinčesterka. Više od trideset metaka je izmenjano u oba pravca.

Šerif je nepomično ležao na tremu.

Grad je spavao!

Kan ponovo baci pogled na pogođenog šerifa.

— Džim!

Ništa se ne dogodi.

Ponovo odjeknu hitac iz pravca banke.

Lekar pogleda svoju desnu ruku. Bila je obojena tamno crveno. Krv! Jedan od hitaca ga je, evo, okrznuo!

— Grom i pakao! — prosikta lekar kroz zube. — To vam neće uspeti! Ne sa doktorom Kanom.

Bacio je pušku prema šerifu, malo se pridigao i snagom medveda prevrnuo veliku bačvu.

Istog časa poče pucjava. Lekar ponovo podiže bačvu i povuče je za sobom. Zaklanjajući se tako, uspeo je da stigne do šerifa.

— Džim!

Šerif se nije pokrenuo. Kan ga okrete na leđa i opipa ga.

— Hej, Džim, to je samo pogodak u slabinu. To ćemo lako srediti!

Tapšao je Noela dok se ovaj nije osvestio.

— Šta se des...

Doktor mu stavi ruku na usta.

— Tiho! Tamo preko je još pri-tajana banda. Imate metak u slabini...

U to je spazio da se desno na košulji, visoko, kod same ruke, nalazi tamna mrlja.

— Hm, izgleda da ste zaradili dva metka. Hajde, moramo u kuću.

Povukao je teškog šerifa u zaklon iza velike bačve, koja se sada nalazila ispred samog ulaza u radnju.

Vrata su bila zaključana. Lekar opsova žestoko.

— Prokleti lupež! Inače čuje i miša kad gricka, a sad tobože spa-va. Čekaj samo!

Kan se munjevito uspravi i svom snagom nalete na vrata. Drvo poče da kroka. Istog časa banditi osuše palibu.

Hrabri lekar uvuče šerifa u radnju. Nekoliko trenutaka kasnije začuo se iz bočne prostorije krupan glas.

— Jeste li poludeli, doktore? Kako ste mogli da razvalite vrata i upadnete ovamo na silu!

Kan se okrete besno.

— Zatvorite bolje tu svoju bezubnu njušku Boni, inače ću doista poludeti! Bolje bi vam bilo, velim vam, da donesete čistog platna i da kažete vašoj ženi da odmah zagreje vodu.

Reči su zvučale tako oštro da pogovora nije bilo. Stari trgovac požuri da posluša.

Kan je držao pušku u levoj ruci i stao u zaklon iza razvaljenih vrata.

— Samo stegnite zube, Džim! To ćemo srediti, bez brige! — Bacio je još samo kratak pogled na ulicu pa se osvrnuo po radnji.

— Nebesa, gde ta stara šuša drži viski? Ah, evo, tu je ta džibra.

Lekar se nije odvajao od vinčesterke ni kad je stao uz šerifa držeći flašu.

— Otvorite usta, Džim! To je sredstvo koje sigurno pomaže!

Noel je gutao i gutao.

— Dosta mi je — jedva je uspeo da promrsi.

— To prepusti meni, momče! U to se ti ne razumeš. Popi još nekoliko gutljaja!

Tek kada je flaša bila gotovo prazna, lekar je skloni sa ranjenikovih usana, ispi je do kraja, pa je zavrtači uz psovku kroz otvorena vrata na ulicu.

Flaša se razbila s treskom o stepenice trema na drugoj strani ulice.

Neki čovek viknu:

— Prokletstvo! Zamašlo mi se staklo nije zariilo u lice!

— Dobro je, dečko! Moraš sutra doći k meni u ordinaciju — urlao je

doktor. — Zakrpiću te blagovremeno da te lepog otpremim na vešala!

Boni je stigao s platnom.

— Na šta to miriše? Da niste možda...

— Treba da čutiš, stari. Bolje mi daj još jednu flašu. Čini mi se da sa staklom postižem preko više nego sa vinčesterkom! Prokletstvo, treba imati sačme!

Kada je skinuo kaput i hteo da pridigne šerifa, čuo je kako trgovac govori:

— Tamo na zidu visi nova puška sačmarica, doktore. A sačma je u kartonskoj kutiji...

Dva minuta kasnije stajao je lekar sa dvocevkom kod vrata.

— Slušajte, džentlmeni! Sada zviždi olovna sačma! Možda će vas ona načiniti hrabrijim.

Kao utvare kretale su se nečije prilike s druge strane ulice.

U to iz radnje odjeknu oštra eksplozija teške puške. Preteći smeći propratio je pucanj.

— To je, izgleda, bio odgovarajući jezik!

Kada su prvi sunčevi zraci obasjali glavnu ulicu Rajana, napustio je jedan krupan čovek radnju mešovite robe trgovca Bonija. Oborene glave prešao je ulicu. U levoj je držao vinčesterku, a u desnoj obaveznu torbu od krokodilske kože.

oOo

Banditi su umakli. Jedino što je iza njih ostalo, bile su prazne čaure.

Džek Miler, koji se, na žalost, probudio tek kada se oglasila teška sačmarica, stajao je odmahujući glavom ispred banke.

— Mora da ih je bilo najmanje petorica — rekao je kovaču i predsedniku opštine, koji su stajali kraj njega. — Naš doktor je danas zaslužio da bude proglašen besmrtnim u ovom prokletom gradu. To je u svakom slučaju, sasvim sigurno!

Lekar nije hteo da čuje za čestitanja koja su mu celo pre podne ljudi izražavali. Gotovo se grubo branio.

Kada je predsednik opštine stigao oko jedanaest sati, zatekao je doktora kako sedi u naslonjači u dnevnoj sobi glasno gundajući.

Žena plašljivo pokaza na njega i reče predsedniku:

— Vidite i sami, predsedniče! Nije baš raspoložen za razgovor.

Džek Miler je takođe bio prisutan. Klimnuo je glavom.

— U redu, meni je to gotovo i prijatnije. On sigurno nema baš mnogo lepih reči za nas.

Ceo grad se stideo. Činio je to nemo.

Jedan jedini čovek, koji je na svojim širokim plećima nosio preko pedeset godina, postideo je grad.

Kada u podne poštanska kočija nije stigla, ljudi su još dublje uvukli glave u ramena.

Doktor Kan se nije pojavio na sastanku gradskih otaca. Jasno, to mu niko nije zamerio.

Predsednik se češao po glavi.

— Ljudi, ja više ne znam šta dalje...

— Neka dođe doktor Kan! — zavičala Leon Fasin.

— Da, doktor treba da dođe —
krecnu se kovač, ustade i tresnu
svojom teškom pesnicom o sto. —
Sad je dotle došlo. Da dođe doktor!
Zar se ne stidite? Doktor je celu
noć stražario za vas. On se sa šeri-
fom borio protiv petorice pljačkaša
banke, a posle toga još nekoliko
sati baratao operacionim nožem!
Vi ste više nego bestidni ako sada
zahtevate da dođe ovamo! A šta bi
trebalo da ovde učini? Učinio je vi-
še nego što je trebalo. Poštanska
kočija nije došla. Šta to znači, mo-
žete i sami naslutiti!

Niko nije izrekao to, ali su svi
znali: kočija je bila napadnuta!
Zaustavljena pre nego što je stigla
u grad po novac.

Bilo je baš onako, kako su ljudi
prethodnog dana i posumnjali:
banditi su bili tačno obavешteni o
svemu. Znali su da je novac još
uvek u banci. Sada su zaustavili
poštansku kočiju. Novac je ostao
i dalje u gradu. A za dva sata će
ponovo zavladati mrak.

Džek Miler priđe predsednikovom
stolu i mirno odmeri okupljene:

— Nemamo izbora. Moramo da se
borimo!

Ništa se nije dogodilo. I sa prvim
zracima sunca junaci su se razišli.

Na novi sastanak u gradsku
većnicu došlo je još samo nekoliko
starijih ljudi.

Džekson je čupao kosu.

— To je bio samo trik, ljudi!
Banditi će sigurno doći.

— Videćemo da li će poštanska
kočija danas stići — javi se kasa-
pin Norman.

— Da, to ćemo još videti,

Bilo je četvrt do dvanaest. Nes-
nosna žega pritiskala je glavnu
ulicu. Ljudi su stajali pred grad-
skom većnicom, ispred saluna i pi-
ljili u pravcu ugla, iza koga je tre-
balo da skrenu u glavnu ulicu to-
liko očekivana poštanska kočija.

Tih četvrt sata do dvanaest je
proteklo. Predsednik pogleda na
sat.

Poštanska kočija nije stizala.

Polu sata kasnije ljudima je bilo
jasno da ni ovog dana neće doći.

Pogledali su se zabrinuto. U to
im do ušiju dopre topot kopita jed-
nog jedinog konja. Jedan jahač
skrenu iza ugla u glavnu ulicu i
zastade ispred Džerijevog hotela.

Bio je to visok, plećat čovek,
preplanulog lica, crne kose i pla-
vih očiju. Crni šešir mu je bio du-
boko navučen na čelo. Košulja je
blistala od beline, a kaput od crne
kože bio je lepo skrojen.

Na obema stranama širokog opa-
sača od bivolje kože visili su teš-
si revolveri. Elastičnim pokretom
kliznuo je jahač iz sedla ispred ho-
tela.

Možda ljudi ne bi za jahačem ni
gledali da im konj nije prikovao
pogled. Bio je to dugonogi riđan,
jedna izuzetno plemenita životinja.
A za rasne konje je svaki stanov-
nik prerijaskog grada Rajana imao
oči. Onda su, jasno, počeli da pos-
matraju i jahača.

Imao je oštre, markantne crte i
ozbiljno lice. Sada je i on pogledao
ljude okupljene na tremu. Pri-
veo je konja tako blizu stepenica-
ma trema, da je životinja bila u
senci. Zatim je stupio u hotel,

Bil Džesi je bio star, suvonjav, košcat čovek. Dogegao se u predvorje i upitao stranca šta želi.

— Mogu li da dobijem veliki biftek sa dva jajeta? — upita stranac.

— Svakako!

— I jedno pivo?

— Ol rajt!

Stranac se uputi prema vratima.

— Ja ću, u međuvremenu, skloniti konja.

— Samo ostavite, mister. Momak će ga odvesti u dvorište. Mi imamo sopstvenu konjušnicu.

— Neka ga dobro nahrani, napoji i istimari.

— Sigurno, bez brige!

Ljudi su videli kako Džerijev sin odvodi ričana, pa onda se opet vratiše pravim brigama. Razišli su se zabrinutih lica.

Dok je stranac sa veliki apetitom večerao, sa zapada je jahalo prema gradu pet momaka. Bila su to tvrda, oštra lica momaka sa pašnjaka. Zastali su ispred saluna „Kod žiga”. Nekoliko minuta kasnije stajali su uz Holbijev šank i ispijali viski. Ne baš mnogo. Svaki po dve čaše. Zatim su platili i izišli. Zastali su na tremu.

Jedan od njih, momak sa oštrom ričom kosom, izvuče kolt i opali hitac preko ulice. Zrno pogodi metalnu tablu na lekarevoj kući, odbi se o nju i skrenu koso.

Doktor Kan se u trenutku nađe napolju. U košulji sa zavrnutim rukavima stajao je i posmatrao kauboje.

— Čemu taj ispad?

— Idi po svoj kolt, doktore! Čuli smo da si izvrstan strelac! Nap-

red, doktore, ne usteži se — viknuo je kauboj. — Hoćemo da vidimo šta znaš!

Krupni lekar dođe do same ivice trema.

— Gubite se, mladići! Pazite na svoje krave. Mislim da imate dosta posla s njima!

Riči momak besno poteže kolt i opali preko ulice. Metak okide komad drveta na stubu, kraj same lekareve glave.

— Idi po svoj revolver, Kan!

Doktor se nije pomakao. U to se nešto dalje iznenada pojavi Džek Miler. Lagano je prilazio.

Siledžije su videle zvezdu na njegovim grudima.

— Ah, evo i šerifa ovog ljupkog grada! — rugao se crvenokosi. Još uvek je držao kolt u ruci. Uperio ga je na čuvara zakona i opalio samo nekoliko inča od vrhova šerifovih čizama. Metak uskovitla prašinu.

— Hele, šerife! — doviknu strelac. — Moje ime je Džon Trek!

Miler je zastao.

— Aha — rekao je samo.

— Lepo ime, zar ne? — siktao je Trek. — Ili ti se možda ne dopada, šerife?

— To je stvar ukusa — uzvрати Miler mirno. — Ono što se meni uopšte ne dopada jeste činjenica što se ovuda muvaš, Trek.

Kauboj se uvređeno ukoči.

— Slušaj me, šerife! Tvoj ton se pak meni ne dopada. Utuyi to. Ako budeš izustio i jednu jedinu neprijatnu reč, sledeći metak će ti se naći u čizmi. Je li ti jasno?

Deset jardi je delilo zvezdonosca i ljude na tremu. Miler ih je posmatrao uporno, jednog po jednog. To im izgleda nije bilo baš naročito prijatno. Svi su ispod oka gledali Džonija Treka. Ovaj vrati kolt u opasač i pođe ka Mileru. Išao je lagano i tek šest koraka ispred Mile-
ra stao.

— Šta ti uopšte hoćeš, šerife? Mi s tobom nemamo ništa. Došli smo u grad da bi razgovarali sa doktorom.

— O...?

— Da. Iako to ne veruješ. Sinoć smo u Pritonu saznali da je on izuzetan strelac. Hoćemo da se u to uverimo. Zbog toga smo ovde!

Miler podiže glavu.

— U redu, onda možete odmah i da odjašite. Dok nije revolveraš.

Trek se nasmeja podrugljivo.

— I meni se tako nešto čini. — Trekovo lice se u trenutku preobrazi u ružnu, opasnu grimasu. — Ipak, to nam on sam mora reći. Mora da dokaže.

Naglo se okrenuo prema lekaru, ne ispuštajući šerifa sa oka.

— Napred, krpaču kostiju, donesi pucu!

Lekar se nije pokrenuo. Sa rukama podbočenim na bedra i mirnog izraza lica, reče:

— Gubi se, momče! Već sam ti to jednom rekao. A kada jednom budeš imao metak u trbuhu, onda se možeš ponovo javiti.

Rekavši to, okrenuo se i pošao da uđe u kuću.

Uto Trek poteže kolt i počeo da puca. Tri metka prozviždala su kraj same lekareve glave. Bila su to, is-

tini za volju, tri majstorska hica. Bez sumnje, crvenokosi Trek je bio pravi revolveraš.

Doktor Kan je zastao i okrenuo se licem prema ulici. Teškim odlučnim koracima sišao je niz stepenice i zakoračio na ulicu.

Trek ga je drsko fiksirao. Lekar mu je prilazio sve bliže. Trek je još uvek držao kolt u ruci.

Kan stade raskoračen ispred riđokosog. Bio je viši od njega za celu glavu.

— Slušaj me, momče! Ja baš imam prilično razumevanja za sve detinjarije i mladalačke neobuzdanosti. No, ti si mi ošteti potpuno nova vrata. To mi se uopšte ne dopada.

Trek pogleda svoje ljude, smejući se.

— Jeste li ga čuli, momci? To mu se apsolutno ne dopada.

— Da — uzvрати lekar. — Zbog toga ćeš mi ovog časa, platiti pet dolara za štetu!

Revolveraševa ruka kliznu na dole. Upravo je uhvatio dršku kolta, kada ga pogođi lekarev žestok šamar po sred lica, tako da se zanesse.

Ruke ostalih Trekovih pajtaša na tremu kliznuše takođe ka oružju.

Džek Miler je hteo da dejstvuje. Morao je. Ali pre nego što je uspeo i da otvori usta, do ušiju mu je dopro oštar, metalan glas sa trema hotela:

— Samo polako, prijatelji. Nećemo ovde da doživimo masovno sahranjivanje.

Zapanjeni ljudi su pogledali na čoveka koji je upravo sišao niz ste-

penice. Bio je to stranac, koji je nedavno stigao u grad na izuzetno lepom ridanu. Uspravljen i raskoračen, stajao je i držao u obema rukama revolvere.

Džoni Trek uzmaknu tri koraka unazad.

— Ko li je sad ovo? — upitao je.

Stranac je stupio na ulicu oštro motreći na Treka i njegove momke.

— Hajde, izbljuj pet šuški, Džoni. Uzjaši svoje kljuse i odjaši s prijateljima kući!

Džeku Mileru je zastao dah.

Četiri momka na tremu izgledali su kao da ih je neko pretukao.

Doktor Kan je ispitivački posmatrao stranca.

Pošto se Trek povratio od prvog iznenađenja, otpljunuo je i rekao, režeći:

— Hej, ovde izgleda ima više od jednog revolveraša, a mi o tome ništa nismo znali!

— Na konja! — naredi stranac oštro.

Trek steže pesnice.

— Šta vi hoćete, mister? Ja sa vama nemam baš ništa. Sklonite te proklete pucaljke. Ja...

— Na konja! — Čulo se škljocanje. Stranac je otkočio revolvere.

Ljudi se uzmuvaše i pođoše prema svojim konjima.

Jedan dugonja pokušao je stari trik: dok se peo u sedlo, hteo je da izvuče kolt. Učinio je to čak veoma spretno. No, nije imao sreće.

U levoj ruci stranca bljesnulo je.

Kauboju je kolt bio izbijen iz ruke.

Džoni Trek zviznu kroz zube.

— Nebesa!

Onda je bacio na ulicu nekoliko metalnih novčića i pošao do konja.

Kada je već bio u sedlu, okrenuo se i pogledao prodorno stranca.

— U redu, mister, vi ste dobili ovu rundu. Ali gledajte da to bude i poslednja runda, inače nećete baš dočekati duboku starost.

Onda sva petorica poteraše konje galopom.

oOo

Doktor Kan pruži nepoznatom strancu ruku.

— Hvala, mister. To ste izveli čarobno. Pomoć u pravom trenutku. Jeste li na proputovanju?

— Da, tako nekako. Na proputovanju — odgovorio je stranac, i izvukao veliku crnu cigaru iz džepa kaputa i zapalio je.

— Smem li da vas pozovem na piće?

— Hvala, ali ja retko pijem alkohol. Time mi, dakle, ne bi ste učinili zadovoljstvo.

Ali doktora Kana nije bilo lako zbuniti.

— A šta velite za jednu dobru kafu? To osvežava. Moja žena sprema izvrsnu kafu.

Preko strančevog lica prelete osmeh.

— Ol rajt, doktore!

Lekar ga pogleda iznenađeno.

— Zar me poznajete?

— Ne, ali je Džoni Trek dovoljno dugo, a pre svega veoma glasno, govorio s vama.

— A njega — poznajete li njega?
— zvučalo je gotovo sumnjičavo.

— Koliko i vas — smejući se uzvрати stranac. — Bio je, međutim, dovoljno pažljiv da ne kaže svoje ime.

Sada se i lekar nasmeja bučno.

— Hej, vi uopšte niste loš momak. Dopadate mi se, ser!

Lekar je poveo stranca u dnevnu sobu.

— Sedite, mister. Idem da kažem ženi da spremi kafu.

Stranac je stajao na sred sobe. Bio je visok koliko i njegov domaćin, ali vitkiji i jako širokih pleća.

Kan ga je upitao, kada se vratio u sobu:

— Zar nećete da sednete?

— Hoću, ali ne znam, da li mogu da primim kafu, doktore.

— Glupost! Vi ste me napolju izvukli iz gužve. I to tako vešto da mi upravo imponujete. Sedite, molim vas. I ja ću da pripalim cigaru, mister...

— Erp — reče stranac pušeći.

Doktor Kan se upravo zavalio u naslonjaču. Odmah je, međutim, poskočio.

— Erp? — ponovio je značajno.

— Da.

Lekar je trljao bradu.

— Pakao! Ja sam u ratu poznavao jednog oficira, koji se zvao Erp. To ime sada, iznenada, nije tako retko.

— Mislite?

— Pa slušajte, mislim pri tom na čuvenog maršala iz Dodž Sitija.

— Smem li da vas pitam gde ste upoznali tog oficira?

— Nika? — Lekar uzdahnu. — Pa mi smo, u stvari, bili svuda zajedno.

Čovek iz Misurija se smešio.

— To je bio moj otac.

— Šta?

— Da, pukovnik Nikolas Erp iz Ilinoisa.

— Montmut u Ilinoisu! Tačno! — Lekar se lupi šakom o koleno. — Sasvim tačno! A vi ste njegov sin? Boga mi, sada mi je jasno zbog čega ste mi delovali poznato. Nik Erp. Koliko li je od tada proteklo vremena! Najmanje petnaest godina. Kako je sada?

— Još od završetka rata živi s majkom u Misuriju.

Lekar se ponovo zavalio u naslonjaču i zagleda se u oblak plavičastog dima cigarete.

— Nik Erp. Da, bio je to divan momak i zaslužio je takvog sina. Tačno, imao je decu. Čak više dece. Imena im doduše ne znam.

— Džems, Morgan, Virgil i Vajat mu se zovu sinovi.

Doktor Kan opet poskoči iz naslonjače.

— Vajat?

— Da.

— Hoćete li time da kažete da je Vajat Erp vaš brat?

— Ne, to nisam hteo time da kažem.

Lekar ponovo sede. Pa po treći put ustade.

— Hej! — lukio se šakom po čelu. — Ja, glupak običan! Vi, vi ste lično Vajat Erp!

Čovek iz Misurija se smejao i trljao bradu.

— Da, tako je.

Lekar je stajao pred njim. Bio je sav crven od uzbuđenja.

— Do đavola, gde li su mi samo bile oči? Vajat Erp!

Potrčao je prema vratima, vičući: — En, En!

Žena je ušla, noseći kafu.

— Evo me. Voda je morala da uzavri.

— Ženo, znaš li ko je ovo? Nikad nećeš pogoditi. Nikad, velim ti! Možeš li da se setiš pukovnika Erpa? Jednom si me posetila u Fort Lonu.

— Da, da, sećam se sasvim dobro. A ovo je njegov sin, zar ne?

Doktor se smejao.

— Ovo je više, mnogo više. Ovo je Vajat Erp.

Žena je gotovo ispustila poslužavnik iz ruku.

— Vajat Erp!

Lekar nabra obrve:

— Tišina! Ja mislim da bi možda bilo daleko bolje da tu činjenicu zadržimo za sebe. Možda nam mister Erp može pomoći...

Obavestio je maršala šta se poslednjih dana događalo u gradu.

Vajat je slušao veoma pažljivo. Pomislio je, pošto je lekar završio, da je izgleda uleteo opet pravo u polje kaktusa. Ma gde se uputio, njega je čekalo ono, što u velikim gradovima ljudi nazivaju — avanturama.

Kan stavi ugašenu cigaru u pepeljaru.

— Ja od vas ništa ne očekujem, mister Erp. Ali, ipak mislim, mogli bi ste da nam date dobar savet. Stvari u gradu stoje veoma loše.

Vajat odgovori:

— I ja imam takav utisak. Savet kažete? Ne, njega nemam. Ali

imam predlog. No, prvo jedno pitanje. Kako je šerif?

— Pa, znatno bolje. Leži u svojoj kući. Ja sam ga noćas tamo odneo.

— Ko zna za to?

— Niko. Samo njegov stari otac.

— Ol rajt. Onda ga pustimo da i on umre.

Kan nabra guste, čekinjaste obrve.

— Šta da učinimo?

— Pustićemo ga da umre. Onda će banda imati na savesti jednog kasira i jednog šerifa.

Lekar se nasmeja.

— Da, to je dobro!

— Kada bih mogao da govorim sa Noelom?

— Odmah ako želite!

— Ne. Možemo sačekati da se smrkne.

Džim Noel je ležao bleđa lica, kada su u sobu stupili doktor i Vajat Erp.

Šerif pogleda upitno stranca.

— To je Vajat Erp — reče lekar.

Preko ranjenikovog lica prelete osmeh. Oblilo ga je rumenilo.

— Vajat Erp?

— Da, nalazi se na putu za Teksas.

Džim Noel je hteo da se uspravi. Lekar ga je silom naterao da miruje.

— Vajat Erp — reče ranjenik muklim glasom. — Nebesa, odavno priželjkujem da vas jednom vidim.

I sad baš ovako da ispade!

Vajat mu pruži ruku, a lekar ga potanko obavesti u maršalovom predlogu.

Noel klimnu glavom.

— To je izvanredna ideja, maršale.

Čovek iz Misurija je ispitivao šerifa:

— Vi ste baš morali da razdvajate kaubojе koji su se tukli, kada je pljačka izvršena.

Noel se trže.

— Grom i pakao, o tome uopšte nisam razmišljao. Kada je Džonson trčao prema meni da javi za pljačku, kauboji su baš napuštali grad.

— Zar te stvari ne bi mogle biti međusobno povezane?

Noel se smejao.

— Ne, to jest malo je verovatno. Bili su to momci sa River ranča. Momci koje ovde u gradu skoro sve poznajemo. Oni često dolaze u grad. Čekajte, u gužvi su bili Bač Long, divlji Koneli i kockarska njuška Hejs.

— Gde se nalazi River ranč?

— Dvadeset milja dalje severozapadno. Gore na reci.

Vajat ustade.

— Jesu li i oni momci, koji su zapodeli kavgu s doktorom, sa River ranča.

— Ne, ne verujem. Ja ih, u svakom slučaju, nisam video nikad sa kaubojima sa River ranča. Ni pomoćnik šerifa Miler takođe — odgovori lekar.

Maršal se pozdravi i ode.

Dvojica, lekar i ranjeni šerif, gledali su za njim.

— Mislite li da to doista ima svrhe i smisla? — pitao je šerif.

— Ne znam ni sam. U svakom slučaju videćemo!

Debeli Džim Parker je sedeo na prečki korala kada je jahač naišao sa istoka niz proplanak. Sunce je počelo da izgreva.

Kauboj je pustio jahača da dođe do njega. Onda zabaci šešir na potiljak. Nemarno je odgovorio na strančev pozdrav, ispitujući ga pogledom od glave do pete, a naročito konja, koga je nepoznati jahao.

— Šta hoćete ovde?

Vajat odmeri debelog, pa izvuče iz džepa dve cigare. Jednu pruži kauboju, a drugu stavi u zube.

— Tražim posao, burazeru.

— Jesi li kauboj ili štalski momak?

— Radim sve poslove.

Džim otpljunu mrvu duvana. Onda reče važno:

— Hm, možda bi mogao da kažem Tomu koju lepu reč za tebe. To jest, ako češće budeš imao kod sebe koju cigaru više.

— Možda.

— Pa dođi onda iduće nedelje. Tom će biti ovde.

— Iduće nedelje? A gde treba do tada da budem?

Debeli sleže ramenima.

— Je li Tom nadzornik? — upita maršal.

— Da.

— Zar nema čoveka koji do tada može da mi da posao?

— Ima, Bili.

— A gde je on?

— Na majuru.

— Aha. — Pa onda kao uzgred upita debelog kaubojа. — Je li Džon Trek ovde?

Parker nagnu glavu malo u stranu:

— Džon Trek? Ne. Ne misliš valjda da bi Džim Flojd primio na posao takve tipove?

— Džim Flojd je rančer, zar ne?

— Da.

Maršal je morao debelom Parkeru da izvlači reči kao klještima. Ipak, konačno je saznao sve što ga je interesovalo. Morao je zato bez daljeg da žrtvuje još jednu cigaru.

— Znaš li slučajno gde je Džon Trek?

— Naravno. Pripada Bevergidž momčadi.

Dalje se raspitivao o tome ne bi bilo baš mudro. Samo još jednu stvar je hteo da sazna.

— Je li gazda na ranču?

— Jeste.

— Hvala. — Dodirnuo je obod šešira i odjahao dalje.

— Hej! — urlao je debeli kauboj za njim.

Vajat stade i okrete se.

— Kuda si se ti to uputio?

— Hoću da govorim s njim — reče Erp i nastavi put.

— Stoj, čoveče! — zaorilo se preteći.

Čovek iz Misurija nije obraćao pažnju.

Na to debeli skoči s prečke i potrča zeštoko dišući:

— Treba da staneš, čoveče! Šta uopšte uobražavaš? Ne mogu ja svaku skitnicu tako pustiti na ranč.

Vajat kliznu iz sedla.

— Šta je bilo, burazeru?

Sada se pokazalo da debeli kauboj uopšte nije ljubazan i predusretljiv kao što je u početku izgledalo. Bacio se u stranu i mašio re-

volvera. Oštar maršalov aperkat oborio ga je s nogu. Kao posečeno stablo pao je u travu kraj korala.

Vajat se vinu u sedlo i potera konja dalje niz proplanak. Uskoro je ugledao zgrade ranča. Dva mlada, vižljasta kaubojja stajala su na vratima ambara kada je projahao.

— Hej, ko je sad ovo? Čoveče, sjaši!

Vajat je jahao dalje. Mladići su potrčali za njim, pokušavajući da ga svuku s konja.

Čovek iz Misurija jednog odgurnu čizmom, a na drugog se baci direktno iz sedla. Nije hteo da se upušta u neku ozbiljniju tuču s njima, jer nije znao šta ga ovde čeka. Dva oštra udarca oborila su momke, i Vajat povede svog konja dalje napred.

Preko, u vratima staje za alat, stajao je Čarli Hejs. Posmatrao je gužvu. Zadenuo je palčeve u opasač i viknuo:

— Trigger!

Iz štale izide čovek džinovskog rasta. Imao je lice kao u buldoga.

Erp ga kratko odmeri. Taj čovek je zaista mogao da satera svakom strah u kosti. Lice mu je bilo žučkasto i nagrđeno širokim crvenim ožiljcima.

Hejs je stajao i vikao:

— Trigger, ovde se uvukla neka šuša, koja loše čuje. Sredi je!

Pri tom pokaza na čoveka iz Misurija.

Trigger se uputi prema nepoznatom. Zemlja kao da se ugibala pod njim. Vajat je nastavio prema bunaru, a Trigger je tada počeo da trči. Maršal je vodio konja tako da

se stalno nalazio između njega i Hejsa.

Trebalo je preduzeti nešto. Erp je u poslednjem trenutku ispustio uzde i naglo se okrenuo. Udarac pesnice, koji je Trigera pogodio u bradu, bio bi dovoljno jak da dvojicu normalnih uspava.

Triger ga je izdržao. Gutao je pljuvačku, stenjao, tresao glavom a onda zamahnuo. Pesnica teška kao malj prozviđa iznad sagnute Erpove glave. Ovaj ga dvaput, jedno za drugim, udari u rebra, tako da mu je isterao vazduh iz pluća. Dok je Tiger hvatao vazduh, pogodila ga je maršalova pesnica u vrh brade. I to leva pesnica! To je i džinovskog Trigera oborilo kao truli stub trema.

Nebesa! Dogodilo se nešto u dvorištu River ranča, što sedam posmatrača do tada nikad nije videlo. Koni Triger je bio poražen. Klečao je oborene glave.

Stranac povede konja pravo prema Čarli Hejsu.

Ovaj revolveraš — kauboj je odjednom osetio neku mučninu u stomaku. Povukao je malo napred oba revolvra i položio ruke na drške.

Vajat stade pet jardi ispred njega.

— Nervozan si, burazeru? — upitao je, smejući se. — Ne možeš da pojmiš koliko je to smešno.

Hejsovo lice se izobličilo.

— Ni reči više, čoveče, ili će biti pucnjave! — rekao je kauboj besno.

Čovek iz Misurija ga je neupadljivo držao na oku.

— Dakle, ipak nervozan? A ja sam samo hteo da znam gde mogu da nađem gazdu.

Hejs proslovi jedva čujno:

— Šta tražiš ovde, đubre?

Istog časa Hejs razrogači oči i ziju od čuda. Ne shvatajući, piljio je u veliki revolver koji je stranac uperio u njega.

Trenutak! Ne, još manje od toga. Kako se samo to dogodilo? Čarli Hejs je čak pomislio da sanja. Pakao! Kako je dospeo veliki kolt u ruku nepoznatog posetioca? To nisu čista posla.

Na maršalovim usnama zaigrao je osmeh.

— To je samo glupi trik, burazeru. Ništa više. — Zatim je okrenuo kolt oko kažiprsta i veštim saltom ga ubacio u futrolu.

Tako je Čarli Hejs video ono što ga je do srži uzbudilo. Ono što je sopstvenim očima video, učinilo je da posumnja u sopstvenu veštinu i veštinu drugih kojima se divio do sada. Ovaj stranac je bio upravo čarobnjački brz. Ipak, rodila mu se sumnja. Ume li on i tako dobro da puca i pogađa?

Vajat kao da je čitao kaubojeve misli i zaključio da odmah stvari raščisti. Pokazao je na dasku koja je bila zakucana iznad bunara.

— Možda ta stvar zaklanja sunce? Trebalo je nešto solidnije napraviti tu nastrešnicu.

Zatim se u strančevoj levisi ponovo stvorila istom onom nepojmljivom brzinom, revolver i tri pucnja odjeknuše dvorištem.

Još pre nego što je treći metak pogodio dasku, sevnula je iz desne Erpove ruke. Ponovo odjeknuše tri pucnja. Sivkasti oblak barutnog dima dizao se oko stranca.

Čarli Hejs je stajao kao okamenjen na vratima šupe i buljio u dasku. Tačno dva pedlja od gornje ivice stajao je prerez kroz koji je prodiralo jutarnje sunce. Hejs je gutao pljuvačku. Zatim je odmerio pogledom rastojanje do bunara i krenuo prema njemu ukočenim korakom. Beskrajno zadivljen, stao je ispred daske. Gospode! Najmanje pedinaest jardi rastojanja. A crni prerez obrazovalo je šest, jedna uz drugu na istom rastojanju, rupa od kuršuma. Čarli Hejs uzdahnu i lagano se okrete. Gotovo neprimetno, maršal je napunio revolvere.

— Hej, burazeru, zatvori usta i radije mi pokaži gde mogu da nađem mistera Flojda.

Kauboj se malo pribrao i pokazao na rančersku kuću, gde je Vajat video na terasi čoveka mršavog i visokog kao grana.

Kada je stigao na nekoliko koraka od stepenica koje su vodile na terasu, Erp zastade i dodirnu obod šešira.

— Dobar dan. Ime mi je Stap. Beri Stap. Jeste li vi mister Flojd?

Lice čoveka na terasi podsećalo je neodoljivo na mrtvačku lobanju. Na tanjušnom vratu bila je kao nasadena mrtvačka glava. Retka, pepeljoplava kosa padala mu je na maslinasto lice, na kome je koža bila rastegnuta kao na dobošu. Usnice su bile u stvari uzani prerez.

— Šta vi hoćete? — rekao je čudno dubokim glasom, pokazujući zube.

Vajat letimično pogleda rančero-vo elegantno odelo.

— Tražim posao — odgovorio je kratko.

Stočar dođe do ivice gornjeg stepenika i tamnim, lukavim očima počeo ispitivački da motri stranca.

— Šta znate još osim pesničenja i pucnjave?

Čovek iz Misurija sa nasmeši.

— He, pa ja sam kauboj, gazda!

Gazda! Ta reč se izgleda mršavku dopala.

— Četrdeset dolara — rekao je odsečno. — I ni centa više! Trigger će vas odvesti do korala. U početku ćete raditi kod Parkera i Hopkina.

Vajat klimnu glavom i okrete se. Trigger je još uvek klečao. Prišao mu je bez žurbe, uhvatio spretno i prebacio preko ramena. Noseći ga tako, uputio se ka pojilu za konje. Tek kada ga je zagnjurio, Trigger zaurla.

Džim Flojd i ostali su posmatrali scenu. Hejs počeo do rančerske kuće i stupi pred gazdu.

— Zar ovog hoćete da uzmete?

— Da, ne dopada ti se, je li?

Lice revolveraša — kauboja bilo je ukočeno.

— Ne, gazda, taj momak mi se ne dopada baš nimalo. Udara kao kovač, a puca...

— ... znatno bolje od tebe, to svakako! — prekide ga rančer suvo.

Čarli je pokušao da se osmehne, ali bez uspeha.

Gazda ga opomenu:

— Samo bez čarki, Čarli! Čovek ostaje ovde. Tačno znaš da takav kao što je on zlata vredi. Nikada nisam video čoveka koji tako barata koltom.

— Bil Vit je bolji od njega! — uzviknu Hejs žustro.

— To tek treba da vidim. Večeras dolazi sa majura. Svoju nadmoć u pesnicama novi je već pokazao. Sa koltom možda ima još nešto.

Time je stvar za stočara bila okončana. Hejs je gledao za njim mračnog izraza.

Triger se u međuvremenu uspravio i otresao vodu sa lica. Posmatrao je potpuno stranog čoveka, koji je tu stajao krajnje ležerno.

— Napred, Triger — odvedi me Hopkinsu i Parkeru!

oOo

Za večerom su se okupili svi kauboји i posedali za dug, grubo odeljan sto. Crni kuvar je pripremio ukusan obed.

Triger je sedeo do Vajata. Hejs s druge strane stola. Triger je svaki čas muvao maršala, zapitkujući ga ovo ili ono i pričajući mu, dok ga Hejs, međutim, nije ni jedan jedini put pogledao.

Na začelju stola sedeo je pognute glave Džimi Parker.

U dvorištu se začu topot kopita. Odmah zatim se otvoriše vrata. Visok krupan čovek širokih pleća, u plavoj platnenoj košulji zavrnutih rukava, stao je na ulaz. Nosio je ukršteni opasač, sa dva revolvera čije su drške bile ukrašene jelen-skim rogovima.

Triger mnu Vajata:

— To je Bili Vit.

Erp je mirno jeo dalje.

Nadzornik ga je upravo primetio. Ispitivački ga je posmatrao i upitao:

— Hej, ko nam se to ovde ušunjao?

Vajat je mirno kusao čorbu.

Triger se obrati Vitu.

— Čarli može sve da ti ispriča. Novi se zove Beri Stap. Gazda ga je primio.

— Zaveži! — promrmla Vit. — Tebe nisam ništa pitao. Ustaj tamo, čoveče! — doviknu nadzornik čoveku iz Misurija.

Vajat se pravio da ne shvata da se to na njega odnosi.

Vit priđe stolu i stade iza Erpa.

— Ustaj! — zagrmelo je.

Pošto se novodošavši ni na ovaj divlji povik nije pomerio, kao da se doista na njega ne odnosi, Vit ga snažno lupi pesnicom po rame-nu.

Kao gvozdена opruga Vajat poskoči i u poluokretu zamahnu pesnicom i pogodi Vita tačno u bradu. Nadzornik posrnu unazad, hvatajući vazduh. Onda mu desnica kliznu ka revolveru.

Vajat je ponovo seo i nastavio mrtav hladan sa jelom.

Svi za stolom su se ukočili, jer su dobro poznavali svog nadzornika.

Vit je stajao nekoliko koraka sa strane i uzviknuo:

— Ustaj, čoveče!

Čovek iz Misurija odgurnu tanjir, izvuče iz džepa crnu cigaru i mirno je zapali.

Kada je konačno ustao i pošao ka vratima, Vit mu doviknu:

— Poteži!

Erp se u trenutku baci na pod. Još u padu je opalio. Zmo pogodi

Vitov revolver, koji mu u širokom luku izlete iz ruke.

Erp je napunio revolver i uhvatio se za kvaku. Rekao je preko ramena:

— Ako još neko ima kakvo pitanje, nek izađe napolje.

Zalupio je vrata s treskom.

Triger se cerio.

— To sam ti sve mogao reći, Bil. I hteo sam čak, ali ti nisi bio spreman da saslušаш.

— Začepi svoja pogana usta. Moram tog momka da umirim.

Hejs mu prepreči put.

— Ostani ovde, Bil.

— Jesi li poludeo?

Hejs odmahnu glavom.

— Toga momka nećeš srediti. Ni ti, ni bilo ko ovde. On je dobro isprazio Trigera, pošto se borio sa Havelokom i Egersonom. Kada sam ja hteo da ga smirim, poturio mi je revolver pod nos.

Nadzornik je trljao povređenu bradu.

— Gazda ga je primio?

— Da, i ti bi isto to učinio.

Vit klimnu potvrdno glavom, izvuče duvankesu iz džepa i zapali lulu.

oOo

Sledećeg prepodneva odveo je Vajat konje u koral. Kada se vratio u dvorište, ugledao je čoveka pred zgradom za kauboje. Bio je visok, tanak, bezizraznog lica, svetlih očiju

i plave kose. Držao se malo pogureno, iako nije mogao biti star.

Ono što je zadržalo Vajatov pogled na ovom čoveku bio je veliki revolver, koji je nepoznati nosio nisko na opasaču na levoj strani.

Možda, najverovatnije je to bilo besmisleno, mislio je Vajat, ali mu se u glavi motao drugi čovek — napadač u banci, bandit koji je čuvao vrata.

Kako je ono kasir rekao? Čovek je bio visok i koščat, imao je svetle oči i plavu kosu, a držao je revolver u levoj ruci.

Iako se uputio u kaubojsku kuću da pokupi svoje stvari, zastade i počeo da razmišlja. Da nije ovo pravi trag?

Mršavi ga je sve vreme gledao ispitivački, a onda se uputio u šupu za alate, u kojoj je gotovo uvek bio Čarli Hejs. Činio je to zbog toga što je rančerovala sedamnaestogodišnja kći Regina iza šupe prostirala rublje.

Hejs je bio u nju, još od prvog trenutka kada je ugledao, smrtno zaljubljen. Devojka mu nije, jasno, dala nikakav znak da ga i malo simpatije.

Uprkos svemu, žilavi revolveraš — kauboj nije odstupao. Gazda ga je dole u rudniku kod Fort Vorta otkupio od rančera Džona Holberta, jer mu je bio potreban lični čuvar, koji ne strči od ostalih momaka. Samo to ga je donekle činilo različitim od običnog revolveraša, koji se muvaju po gradovima i sede za kockarskim stolovima.

Revolveraš — kauboj je stajao kraj prozora i posmatrao devojku koja je upravo iznela rublje.

— Hej, Čarli!

Hejs se trže i okrete.

— Slim! Nebesa! Zašto uvek moraš, prokleta pseto, da se tako šunjaš? Gori si od nekog Komanča!

Slim Taker se nakašlja suvo:

— Kaži, onaj momak tamo, šta on traži na ranču?

Hejs promrsi:

— Gazda mu je dao posao u koralu.

Taker protrlja nos:

— Ne dopada mi se uopšte.

— Tvoja stvar. Ali se nemoj kačiti s njim. On je Trigera, Hoveloka i Egensa upravo sredio.

— Šta? Šališ se sigurno?

— Ne, na žalost, nije šala. Gazda kaže da su nam takvi ljudi potrebni.

— Nadajmo se da neće ispasti rđavo — mrmljao je Taker sumnjičavo. — Ja nikako ne marim ljude s takvim očima.

Imao je i te kako mnogo protiv ljudi kakav je Vajat Erp. Imao je čak dovoljno razloga za to. Jer Džeremi Bizjacki je bio razbojnik koji je pre nekoliko godina pobjegao s robe iz Fort Vorta, gde je bio zatvoren i osuđen na prinudni rad zbog ubistva i to na dvadeset godina.

Već tri godine je bio na slobodi. Prilikom begstva ubio je dva stražara. Kauboj, koji je sada nosio ime Slim Taker, imao je nos i oči za ljude koji nisu njegovog kova.

oOo

Dan se bližio kraju. Uveče su momci sedeli ispred kaubojske kuće uz malu vatru i piljali u prazno. Crni kuvar je izgleda bio jedini dobre volje. Prevlačio je preko žica svoje raštimovane gitare i pevao neku jadikovku.

Niko ga nije prekidao. Ljudi sa River ranča su izgleda imali živce kao laso.

Vajat je sedeo malo po strani i neupadljivo posmatrao ljude. Oko jedanaest je ustao i uputio se u spavaonicu.

Tek što je legao, kada gitara crnog kuvara umuče. Kauboji su ustali i počeli da se, glavu uz glavu, došaptavaju.

Bili Vit munu Hejsa:

— Pogledaj da li već spava.

Hejs sačeka desetak minuta pa ode u spavaonicu. Kada se vrati, klimnu zadovoljno glavom.

— Odavno već hrče.

Vit izdade naređenje:

— Parker, Harli i Genan ostaju ovde! Ostali nek se sprema.

Erp je stajao priljubljen uz zid kraj prozora. Iako nije sve razumeo, video je da će ljudi da nekuda odjašu.

Nešto kasnije skupili su se u dvorištu. Nisu se čak trudili da budu tihi.

Vajat pogleda prema velikoj kući, u kojoj je stanovao rančer. U kuhinji je još uvek gorela lampa.

Maršal otvori prozor još malo i proviri napolje. Odmah je uvukao glavu. Odmah kraj vrata kaubojske kuće video je nečiju priliku. Bio je to mršav, visoki momak, koji je nosio revolver na levoj strani.

Da li je slučajno tu stajao? Ili mu je novodošavši izazvao sumnju!

Čovek iz Misurija je morao napolje. Po svaku cenu! Morao je da sledi ljude i sazna da li rančer jaši s njima.

Onda mu sinu ideja. Glasno je zviždukao, tresnuo bučno čizme o pod i zapalio svetlost i pravio takvu buku da ga je Taker morao čuti. Bio je čak uveren da ga posmatra. Seo je za sto i izvukao novac iz džepa. Bilo je nekoliko zlatnih dolara. Uvio ih je ponovo i ostavio na stolu, pošto je svaki novac neprimetno obeležio. Zatim se uputio napolje. Pravio se da ne primećuje Takeru i produžio iza kuće. Vratio se nekoliko minuta kasnije.

Slim Taker je za to vreme šmugnuo u spavaonicu.

Vajat priđe prozoru s polja i pogleda u sobu. Kauboj je naleteo na mamac. Video je kako Taker grabi pohlepno novac i stavlja ga u svoj džep.

Kada se posle nekog vremena zviždeći vratio u sobu, Taker je iščezao. Pretražio je celu kuću, no bez uspeha. Bandit se sakrio sa plenom u ambar.

Maršal se uputi preko dvorišta, stupi na terasu rančerske kuće i proviri kroz kuhinjski prozor. Rančer je sedeo za stolom i prevrtao po papirima. Naočare su mu bile na nosu, a čaša s viskijem pred njim. Devojka je radila ručni rad. U naslonjači je sedeo neki sedokosi starac.

Vajat zakuca na vrata.

Rančer poskoči, i sam pođe da otvori:

— Ko je to?

— Beri Stap!

Vrata se otvoriše.

Džim Flojd je držao lampu u ruci. Crvenožuta svetlost davala je njegovoj mršavoj glavi avetinjski izgled.

— Šta hoćete? — upitao je oštro.

— Bit Vit je sa momcima odjahao. Zašto ja moram da ostanem ovde?

— Uvek ostaje nekoliko ljudi na ranču — uzvрати Flojd grubo.

— Znam to. Njih je Vit već odredio. Parkera i još dvojicu. Taker je takođe ovde.

— Može biti. Idite da spavate. Ja imam još posla.

Flojd je hteo da zatvori vrata. No, čovek iz Misurija je proturio nogu.

— Gazda! Ja ovde nisam došao da bih spavao.

Rančer začkilji. Onda se nakašlja:

— Šta vi zapravo hoćete?

— Da jašim s ljudima. Ja pripadam njima.

— Ne, to jest... — Flojd prekide u pola rečenice. Maršal odmah nastavi:

— Pa gazda ja pripadam vašoj momčadi. Kuda oni jašu, jašim i ja.

Flojd se ponovo nakašnja. Izgleda da je bio prilično bolešljiv. Iznenada podiže glavu. Oči su mu duboko upale u duplje i sevale.

— Kuda li su to odjahali momci?

— U grad! — uzvрати Vajat nasumce.

— Ah... — Flojdove oči se skupe.

— Da — reče Vajat. — A ja hoću s njima u grad. Ja tamo pripadam — uz momke.

Rančer zabaci glavu u stranu. U njegovim očima je sad bilo nečeg podozrivog i sumnjičavog, što je Vajata upozoravalo na opreznost.

— Uđite unutra — reče rančer iznenada izmenjenim, gotovo blagim glasom.

Maršal uđe u hodnik.

Flojd se okrete i postavi lampu na komodu. Kada se ponovo okrenuo prema Erpu držao je svetlucavi „Deringer” u ruci.

— Nisi imao sreće, momče. Ti si suviše samouveren. Osim toga, radoznali ljudi mi nisu potrebni. Ja sam šaljem, komandujem određujem. Ne dozvoljavam da mi u tome neko smeta, razumeš li?

Sa kuhinjskih vrata se čuo šum. Devojka je stajala i zbunjeno posmatrala scenu:

— Oče...

Delić sekunde, u kom se rančer okrenu na tu stranu, iskoristio je maršal.

Munjevitio je udarcem noge izbio rančeru oružje iz ruke. Onda je stao i mirno posmatrao mršavog gazdu.

— Vi činite greške, gazda! Ja pripadam vašoj momčadi. To je sve!

Zatim se okrenuo i izašao.

Stigao je momke još pre ulaska u grad.

Hejs je jahao na začelju. Primećio je Vajata tek kada je ovaj stigao do njega.

Oštro je uzviknuo:

— Ti? Prokletstvo! Šta tražiš ovde?

— Govorio sam s gazdom — uzvрати Erp mirno. — I ja ću s vama u grad.

— U grad?

— Zar ne jašite u grad? — Vajatu je za trenutak bilo nejasno. Možda se prevario? U to začu suv Hejsov smeh.

— Ti si vraški momak, Stap! Što se mene tiče, možeš i ti s nama. Končno, gazda ti nije tek tako dao posao.

Bili Vit ga je primetio tek kada su stigli pred bar „Kod žiga”.

Nadzornik zinu, kada je novog kauboja ugledao kod prečke.

— Pakao! Pa to je doista nemoguće.

Vajat prebaci uzde preko prečke i pogleda u još osvetljeni ulaz bara.

Vit se stvorio kraj njega.

— Kako si ti ovamo dospeo? — upitao je podozrivo. U to mu priđe Čarli Hejs:

— Pusti ga, govorio je s gazdom.

Vit steže zube, proguta psovku koju je hteo da izusti i pođe u lokal.

Vlasnik hotela se sledio kada je čuo topot kopita. Pošao je Vitu u susret.

— Žao mi je, džentlmeni, ali večeras je naš slobodan dan. Lokal ne radi.

Vit ga odgurnu u stranu.

— Hodite, momci, ovde smo posebno srdačno pozvani — vikao je sa trema.

Kada je krčmar hteo da stavi primedbu, Vit se brecnu na njega.

— Šta hoćeš ti, matori mućka-rošu otrova? Mi smo kauboji! Sa-

mo dva puta u mesecu imamo vremena da dođemo u vaš bedni grad. I tada hoćeš da nam zalupiš vrata pred nosom? Ne, lafe, to neće moći da prođe. Hajde, momci, gazda časti jednu turu!

Džef Olbi je stajao, dok su kauboji prolazili pored njega. Kada je spazio čoveka iz Misurija, silno se uplašio. Nebesa, i taj je s njima! Revolveraš koji je Džona Treka tako žestoko sredió!

Ljudi u gradu su mnogo govorili o strancu. I kao što je uvek bivalo u takvim slučajevima, pretresli su ga skroz, naravno nemajući ni jednu lepu reč za njega. On mora da je revolveraš i ništa drugo. To što je doktora i šerifa izvukao iz neprilike, niko nije zapamtio.

Bili su srećni kada je napustio grad.

A sad, evo ga opet, i to sa momcima sa River ranča. Samo da ne dođe do neke gužve i nesreće! Revolveraši i viski zajedno, to je tek bilo zlo!

oOo

Kauboj Slim Taker je brzo napustio svoje skrovište u ambaru. Odjednom mu je palo na pamet da je besmisleno da se i dalje sakriva. Ko je mogao da ga vidi? Nikog nije bilo.

Taker se osećao potpuno sigurnim pa je rešio da ponovo zauzme busiju na vratima kaubojske kuće. Novi momak je opasan. Mora ga držati na oku.

To što je baš novog kauboj pokrao, nije mu bilo važno. Ušao je u spavaonicu, kao da tobož hoće da legne na počinak. Upalio je lampu na stolu i pogleda ka ležaju novog momka.

Postelja je bila prazna, Taker istrča napolje. U rančerskoj kući je još uvek gorela svetlo. Taker je video devojkicu u sobi. Zakucao je na okno. Regina Flojd priđe prozoru. Kada je poznala Takeru, otvorila je.

— Je li gazda dole? — upitao je užurbano.

— Ne, otišao je u spavaću sobu.

— Tražim onog novog momka.

— Bio je malo pre ovde i razgovarao s mojim ocem...

— Šta? — prekide je kauboj.

— Bio je ovde i rekao da će odjahati u grad.

— U grad? — Taker je trljao bradu. — Je li još nešto rekao?

— To ja ne znam. Laku noć. — Ponovo je zatvorila prozor.

Taker se naglo okrete, otrča do korala, izvede svog konja i potera ga galopom.

Kada je stigao u grad, momci sa River ranča su upravo ispijali svoj prvi viski. Čovek iz Misurija se priključio četvorici za kockarskim stolom.

Igrali su poker.

Vajat je na tom planu dosta stvari naučio od Doka Holideja i nije morao da zazira ni od najoštrijeg igrača. Za stolom su sedela dva kauboj sa River ranča i dva građanina iz Rajana: Džoe Mek Kenzi i Irvin Krag. Obojica su radili u pilani.

Vajat je dobio prve tri runde. Onda je jedan od dvojice kaubojja počeo da vara. Bio je to Bač Long. Erp je to odmah primetio. No i dva radnika sa pilane su zapazili. Bacili su karte na sto.

Longove oči postadoše staklaste.

— Šta se dogodilo?

— Vi varate na kartama — reče Kreg.

Long poskoči sa stolice kao oparen. Ruka mu kliznu ka koltu. No zastao je u pola pokreta, jer je u Vajatovoj ruci već blistao revolver, preteći uperen u njegove grudi.

— Pusti to, Stap! Ne dolazi u obzir da jedan pogani bukvin crv ovde vređa kaubojja! — siktao je Long.

Kreg je pogledao Erpa:

— Igrao je falš, mister...

— Znam. — Maršal je to krajnje mirno izgovorio.

Long razrogači oči.

— Je si li ti pijan? Ti istupaš protiv mene?

— Ne, samo imam nešto protiv ljudi koji se, brže bolje, mašaju oružja samo zato što im neko govori istinu.

Čovek iz Misurija vrati kolt u opasač.

U lokalu je postalo neprijatno tiho.

Svi su posmatrali scenu, ali niko tako zainteresovano kao ubica Slim Taker.

— Prokletstvo! — promrsio je sebi u bradu. — Momak je oštar. Oštar kao nož!

Long je sačekao trenutak da novi vrati kolt u opasač. Brzo je po-

šao rukom na dole, uhvatio dršku revolvera — i ukočio se.

Čovek iz Misurija je već držao svoj veliki „Bantlajn” u levici.

— Pff! — sikhnu Long. — Ovo nisu čista posla.

Nadzornik priđe stolu.

— Čista posla jesu. Samo što je momak tri puta brži od tebe. A sad dosta!

Na to zaurla Long:

— Bukvin crv me je nazvao varalicom!

— Izbaci momka iz bara i s tim nek bude kraj! — zaključi Vit.

Kreg izmače u stranu. Kada je on hteo da potegne revolver, čovek iz Misurija je već držao svoj drugi kolt u desnoj ruci, uperen na radnike iz pilane.

— I vi ostavite kolt u opasač, mister.

— Ali vi i sami znate da je igrao falš!

Vit je smatrao svojom dužnošću da se umeša u stvar i da je sredi. Raskoračio se pred Kregom.

— Slušaj me, momče! Ja smatram da ti je draže da se zdrav i neoštećen izvučeš oдавде. Uzmi svoju lovu i otutnji oдавде. Samo brzo!

— Ne pada mi na pamet.

Na to nadzornik udari snažno radnika pesnicom po sred lica.

Irvin Mek Kenzi se odmah ustremio na Vita.

— Razlaz!

Kao udaranje metala o metal zvučale su Erpove reči, a čuo se i preteći zvuk. Otkočio je revolver.

Vit i Mek Kenzi se razmakoshe. I ostali, koji su se upravo spremali da napadnu radnike, zastadoše.

To je bio trenutak za Slima Takera. Podigao je pušku preko pomičnih vrata i rekao promuklo:

— Ruke u vis, Stap!

Vajat Erp se snažno bacio u stranu.

Tri pucnja odjeknuše. Jedan je bio ispaljen iz puške, a dva iz revolvera u maršalovoj levoj ruci.

Oštar minis baruta ispunio je lokal sve do tavanice i štipao za oči.

Vajat se zakloni iza jednog stuba.

— Ko li je to bio? — uzviknu Vit u neverici.

— Odmah će ući unutra — uzvratu Erp.

U to se pomična vrata naglo otvoriše i mršavi Taker upade u lokal. Vit potrča, kleče kraj Takera i okrete ga na leđa.

— On je mrtav!

Vajat odmeri dva radnika iz pilane i odbrusi im:

— Gubite se oдавде!

Pogledao je Takerovo lice, pa se onda vratio kockarskom stolu, seo i počeo da puni oružje.

Vit se probio kroz grupu, koja je obrazovala krug oko nepomičnog Takera. Stajao je raskoračen, ruku podbočenih o bedra i pognute glave:

— Ti si ga ucmeкао, Stap!

Vajat pogleda nadzornika kroz oblak duvanskog dima.

— On nije mrtav.

— Kako to možeš tvrditi, čoveče?

— Jer ga je metak samo okrznuo po desnoj slepoočnici.

Vit se naže nad Takera. Kada je ponovo prišao Erpovom stolu, široko se nasmejao.

— U pravu si, Stap, tačno je. Sa-

mo ogrebotina. Mršava sova će se brzo povratiti!

Seo je za Vajatov sto. I Hejs i ostali priđoše. Samo je Taker klečao kraj vrata i pritiskivao desnom rukom glavu.

Vit ga pogleda.

— Mora da je poludeo. Šta mu bi da uperi pušku u tebe, Stap...

Taker ustade i namrštena lica izađe iz lokala. Puška mu je još uvek ležala na tremu. Slim je uze i stavi u futrolu kraj sedla. Onda pređe ulicu i nestade u „Mun” salunu.

oOo

Slim Taker nije bio jedini neprijatelj koga je maršal stekao u gradu. Niko drugi do Džim Noel, ranjeni šerif, poslao je, doduše nesvesno, drugog neprijatelja Vajatu na vrat.

Kraj postelje ranjenog šerifa se deo je Pol Džekins, sin predsednika opštine. Nije hteo da propusti da obiđe ranjenog Noela.

Razgovarali su neko vreme o svemu i svačemu, pa i o Klemu, nestalom lekarevom sinu. Najzad se poveo razgovor i o poslednjim događajima.

*Pol primeti:

— Ja sam sasvim slučajno iz Loganove radionice posmatrao kako stranac sređuje Džonija Takera i njegove pajtaše. Bilo je veličanstveno, kažem ti. Taj mi se čovek dopao. Bio je to visok momak, tamnokos i...

Džim Noel više nije mogao da čuva tajnu. Nije imao zle namere. Ali

je izbrbljao nešto što je moglo druge ljude da stane glave.

— Znam, Pol — prekide ga šerif. — Nosi dva revolvera. Levo veliki, specijalni kolt sa skraćenom cevi, da se lakše poteže iz futrole.

— I kako poteže samo — reče oduševljeno Džekins. Iznenada zastade i zagleda se u ranjenog šerifa.

— Hej, a otkud ti to znaš tako precizno? Da li ti je otac pričao?

Noel odmahnu glavom smejući se:

— Ne, Pol. Taj čovek je bio ovde.

— Bio ovde?

— Kada ti budem rekao ko je on, pašćeš sa stolice.

Džekins se ljutio:

— Hajde, hajde, govori već jednom.

Noel nije mogao da uskrati sebi zadovoljstvo da prijatelju kaže ime velikog maršala.

— Bio je to Vajat Erp! — rekao je otegnuto.

Džekins poskoči sa stolice i pogleda šerifa zapanjeno.

— Poludeću! Vajat Erp! Čoveče!

— Onda se lupi šakom po čelu. — Nebesa! Ja sam tako mnogo o njemu čuo, a sada kada je bio ovde, ja ga nisam prepoznao, niti iko drugi. Tačno. Sa leve strane treba po opisu da nosi „Bantlajn” specijal. Dragi bože, mora da smo svi spavali otvorenih očiju. Gde postoji još takav strelac! A ja, budala, propustio sam priliku da govorim s njim. Pa on je bio kod doktora?

Noel potvrdi.

— Da, doktor ga je doveo ovamo.

Džekins nije mogao da se skradi na stolici:

— Vajat Erp je bio u gradu. To doista ne mogu da shvatim. Ne znam šta bih ranije dao da samo mogu da ga vidim.

— Ja sam shvatio da si ga video u glavnoj ulici?

Džekins odmahnu rukom.

— Da, ali od pozadi, s leđa. Sa rastojanja od šezdeset jardi. Šta tako može da se vidi?

Miladić je neko vreme nervozno šetao po sobi. Onda iznenada reče:

— Hej, Džim, trebalo je možda da ga pitate...

— O čemu?

— Možda bi hteo da nam pomogne. Pa ja sam čuo da je mnogim nepoznatim ljudima pomogao. Neka me đavo nosi ako to ne bi bio pravi čovek za onu poganu bandu. On bi je otkrio i likvidirao je!

Na to mu je Džim Noel sve ispričao.

Pol Džekins je slušao otvorenih usta. Bio je oduševljen i obećao šerifu da će sačuvati tajnu.

To je i učinio. Gotovo punih pola sata. Onda se u „Mun” salunu sreo sa Džonom Flegerom.

Fleger je bio čovek tridesetih godina, srednje visine, temeljan, dugačkih ruku kao u majmuna. On je pre godinu dana sagradio kuću na kraju „Vitez” ulice i bavio se prodajom stoke, kako je rekao. Najveći deo vremena provodio je međutim u krčmama i kockao se. To što je mladi Pol baš za njegovim stolom našao slobodno mesto bila je vraški pogana stvar.

Džekins je sa Flegerom stupio u razgovor. Pri trećem viklju poverio je tajnu koju je čuo od šerifa. To jest, samo je odao Vajatovo pri-

sustvo. Srećom nije rekao da su Haris i Noel živi.

Flegeru kao da je kost zapala u grlo. Onda je naglo ispio čašu.

„Vajat Erp!“ dobovalo mu je u glavi. „Opasni maršal iz Dodž Sitija, taj pakleni gonič bandita u kraju.“

U kraju?

Fleger se trže.

Zar momčad sa River ranča nije u gradu? Zar nisu zaista ostavili konje pred barom „Kod žiga“.

On je bio među njima! Sigurno je tako. Najopasniji od svih vulkova sedi ovde u gradu. Preko, nepunih dvadeset jardi daleko.

Fleger baci novac na sto i ustade. Zevao je i promrmlija nešto, kao da je mrtav umoran, dodirnuo je ivicu šešira i pohitao ka izlazu.

Kada je stupio na trem na suprotnoj strani ulice odjeknuše pucnji.

Fleger se skameni. Šta li se sad dogodilo?

Nebes! Ispred pomičnih vrata na tremu stoji čovek, zanosi se i upada ničice u lokal.

Srce mu je tuklo kao divlje. Bio je uveren da je čovek iz Misurija radi njega došao u Rajan. A razloga za smrtni strah je tobožnji trgovac stokom izgleda imao na pretek.

Pre sedam meseci je gore, kod Oklahoma Sitija, napao poštansku kočiju i opljačkao je. Ubio je vozača, a dva putnika teško ranio. S novcem koji je tada opljačkao sagradio je kuću u Rajanu.

Kao što uvek biva u sličnim slučajevima, ljudi kakav je Fleger dolaze na lude ideje. Tako je bilo i sa pljačkašem poštanske kočije. Zar

mladi Džekins nije pomenuo problem oko šerifa?

Problem celog grada. Zar momak nije ispričao da se sada pomoćnik šerifa nalazi u velikom škripcu?

Fleger potrča. Zastao je pred šerifskom kancelarijom... pogledao kroz prozor u mračnu prostoriju...

Džeka Milera nije bilo.

Fleger se okrete i uputi predsednikovoj kući.

Artur Džekins je stajao sa kovačem i još nekolicinom starijih ljudi u hodniku, kada je Fleger naišao.

— Nastala je neka gužva u baru „Kod žiga“! — vikao je trgovac stokom, teško dišući. — Banditi su opet u gradu, izgleda. Ne znam jesu li to pljačkaši banke. Džek Miller nije ovde...

— On je na Lubal ranču — reče jedan od prisutnih. — Tamo se nešto zapalilo.

— U redu — reče Fleger suvo. — Vidim da moram da zagrizem kiselu jabuku. — Pri tom je načinio zabrinut izraz lica.

— Vi? — upita predsednik opštine, koji o trgovcu stokom, kao i mnogi u gradu, nije imao baš bog zna kakvo mišljenje.

Fleger namesti kolt desnicom, da mu leži na dohvat ruke.

— Ja sam gore u Oregonu bio šerif, mister Džekins, pre nego što sam počeo da se bavim prodajom stoke.

Oregon je bio daleko i niko sada nije mogao da ispituje da li je istina što Fleger tvrdi. U ovom trenutku nije nikome ni padalo na pamet.

Predsednik mu postavi logično pitanje:

— Zbog čega ste napustili taj posao, mister Fleger?

— Pošto sam rasterao Vilkins bandu, postalo mi je suviše mirno i dosadno u gradu.

Sada je došlo ono do čega je moralo da dođe.

Leo Fasin je izgovorio tu kobnu rečenicu:

— Ne biste li možda hteli da prihvatite zvezdu za danas, za sada mislim, mister Fleger?

Predsednik opštine je imao u kući još dve zvezde za pomoćnike. Utrčao je u kuću i doneo jednu. Prikačio je na grudi ubice Džona Flegera. Ovaj podiže ruku na zakletvu i položi je u prisustvu predsednika i tri građanina Rajana.

Time su počele nesreće.

Fleger je imao svoj plan, koji će mu doneti najopasnije trenutke u životu. Nosio je zvezdu. On, bandit, razbojnik, i ubica, bio je sada — šerif!

Ni sam to još nije mogao da shvatiti, idući ulicom sa ključevima od kancelarije u džepu.

Još su mu u ušima odzvanjale predsednikove poslednje reči:

— Mnogo sreće u poslu, mister Fleger! Ja ću obavestiti ostale da ste u vreme nereda naimenovani za pomoćnika šerifa.

Fleger je trčao u kancelariju.

Neko vreme je prevrtao po fijkama pisaćeg stola i najзад našao list hartije za kojim je tragao.

Bila je to njegova poternica. Ali bez imena. Nisu mu znali ime. A opis je bio više nego oskudan.

Samo je ubica znao da se poternica odnosi na njega. Videlo se i po datumu. Ko bi još obraćao pažnju na mali modri ožiljak preko le-

vog oka, koji je jedan od ranjenih putnika primetio na napadačevom oku?

Džon Fleger je počinio prvu grešku! Savio je poternicu i stavio je u džep. Kada je hteo ponovo da zatvori fijkoku, pogled mu privuče drugi list hartije, zgužvan i požuteo. Lice koje je na ovoj staroj poternici video odmah je prepoznao.

Bio je to Ed Ronkov. Na poternici se doduše zvao Vort.

Konačno, nije bila retkost da se teško poznaju i otkriju ljudi prema fotografijama na poternicama.

No Fleger je uvek imao oštro oko za svoje ljude, to jest ljude njegovog kova. Osim toga, jednom je slučajno primetio da Ronkovu na levoj ruci nedostaje jedan prst. Bila je to baš čista slučajnost, jer Ronkov je uvek držao levu ruku u džepu. Ali jedne februarske večeri je ispred bara radnik u pilani, Ronkov, pod dejstvom viskija, izgubio ravnotežu na zaleđenoj zemlji i dočekao se na ruke.

Fleger je tada bio uz njega. Tako je i primetio da nema prst na levoj ruci. To bi sigurno odavno zaboravio da mu Ronkov onako zatvoren i mračan nije na neki način bio sumnjiv. Sada mu je bilo jasno. U Kanzasu ga traže zbog krađe konja.

Fleger zviznu kroz zube.

Nebesa! Ronkov je pravi čovek koji mu je potreban protiv maršala. Iz tih stopa se uputio kući kod Ronkova.

Mrmljajući, bradonja je otvorio vrata kasnom posetiocu.

— Fleger? Šta vi hoćete kod mene?

Ovaj uđe bez pitanja u hodnik,

— Upalite svetlost!

— Jeste li poludeli?

— Napred, žuri mi se!

Ronkov opsova i donese petrolejku. Kada je svetlost obasjala hodnik i Ronkov se okrenuo, prvo što je video bila je poternica u Flegеровoj ruci.

Gotovo se okamenio.

Edvard Ronkov nije bio dovoljno vešt ni prepreden da se brani, odbija, protestuje. Samo je besno uzviknuo i hteo da se ustremi na trgovca stokom.

Klik!

Fleger je držao revolver u desnoj ruci i uperio ga na radnika.

— Lep papirić, zar ne? — rekao je podrugljivo. — Ako još pomislite da sam od pre pola sata pomoćnik šerifa, biće vam sigurno prijatno na duši!

Ronkov je fuktao kao uhvaćena puma.

— Prokleti pacove!

— Nemojte vredati, Ronkov. Možete to kasnije da zažalite. Imam uz ovu neprijatnu vest i jednu radosnu. Erp je u gradu!

Radnik ustuknu uz sam zid.

— Vi lažete!

— Ne. To je čista istina. Upravo sedi u baru „Kod žiga”. U očima mu je gorela vatra.

— Vajat Erp! Onda je sve gotovo!

Fleger vrati kolt u opasač.

— Nije još gotovo, Ronkov — rekao je odlučno. — Vajat Erp je vaš šansa. Ja ga, naime, volim koliko i vi. Razumete li?

Ronkov podiže pogled. Kao da je video zračak nade.

— Pa vi ste pomoćnik šerifa! — Konjokradica se osmehnu. — Slušajte, Fleger, dajte mi to...

Ovaj odmahnu glavom.

— Ne, burazeru! Tek kada maršal bude mrtav!

Ronkov se glasno nasmeja.

— Dakle to je moja šansa, Fleger? Mora da ste poludeli? Kakvu šansu može da ima jedan čovek protiv Vajata Erpa?

Fleger priđe sasvim blizu Ronkovu:

— Šansu noći, šansu iznenađenja, šansu zasede. On mora da napusti bar, i vi ga smaknite!

— Ali...

— Nema nikakvog ali! Napred! Ronkov uze šešir i pođe napred, Fleger ga je sledio u stopu.

Ispred „Mun” saluna je desnom rukom izvukao kolt, a levom ga je pružio Ronkovu.

Radnik s pilane uze oružje i reče drhtavim glasom:

— Ne znam hoću li ga poznati. Tako je mračno, pa mu neću moći da vidim zvezdu!

Fleger se trže. Na to nije mislio. Znači Ronkov poznaje veoma slabo maršala, koliko i on sam, uostalom.

— On ne nosi zvezdu — reče Fleger žustro. — Umešao se među momke sa River ranča. Ali vi ćete ga sigurno poznati. Konačno, on je Vajat Erp!

Ronkov zaškrguta zubima.

— Pa to je ludost, Fleger. Ja ne poznajem ljude sa River ranča. Svako od njih može da izgleda kao on.

Trgovac stokom je grozničavo razmišljao. Onda i Ronkovu oružje iz ruke.

— Sačekajte ovde!

Odmah zatim iščezao je u „Mun” salun.

Pol Džekins je još bio tamo. Kada je video Flegera, iznenadio se. Razbojnik je sklonio zvezdu i prišao mladiću.

— Vaša informacija me veoma potresla i uzбудila. Hoću da se borim sa Vajat Erpom zajedno za ovaj grad. Sigurno mu je svaki čovek dobrodošao. Za mene je važno samo da ga poznam. Ne znam čak ni kako izgleda, da bih mu prišao.

Džekins protrlja oči.

— Da, ali ne znam šta da vam na to uopšte kažem, mister Flegger.

Razbojnik uhvati mladića za ruku.

— Hajdemo! Možda je preko s momcima, u baru „Kod žiga”. Ona mi ga možete odmah pokazati.

— Ali on to neće hteti — branio se mladi Džekins.

— On to ne mora ni da vidi. Pokažite mi ga spolja, s vrata. Ona ću bar znati koga da štitim.

Kada su stupili na trem, Džekins primeti revolver u Flegerovoj ruci.

— Šta to smerate?

— Preko je bila gužva. Svakog trenutka može ponovo da izbije. Moram da budem spreman da stanem uz maršala.

Samo jedan tako neiskusni mladić kakav je bio mladi Džekins mogao je da proguta takvu lagariju. Pošao je sa trgovcem stoke preko ulice i stao uz pomična vrata bara.

Fleger ostade u senci iza njega.

— Pa, je li unutra?

— Da, sedi tamo. Onaj visoki crnokosi čovek.

— Gde?

— Za velikim kockarskim stolom.

Sada ga je i Flegger spazio. Nekoliko trenutaka ga je netremice posmatrao, a onda se izmakao.

Džekins ga pogleda začuđeno.

— Šta vam je?

— Pa on ne treba da me primeti. Znate da to treba da bude tajna.

Džekins klimnu glavom. Viski mu je odavno pomutio misli.

Pošli su natrag.

— Onda laku noć — reče Flegger i pruži mladiću ruku.

Predsednikov sin pođe lagano prema kući. Trgovac stokom je gledao za njim sve dok nije nestao u noći. Onda se okrete i prigušeno pozva:

— Ronkov!

Iz udubljenja u zidu jedne obližnje kuće odvoji se senka.

— Da! — jedva se odazva konjokradica. Strah kao da mu je oduzeo moć govora.

— On sedi za velikim stolom desno od šanka. Leđima je okrenut kafedžiji.

— Dakle, licem prema vratima? — upita radnik sa pilane, ne uspevajući da prikrije cvokotanje zuba.

— Da, ali ne može da vidi šta se napolju dešava. Osim toga, kocka se. Dakle, sad sve znate. Tako, nipošto ne gubite vreme. U svakom trenutku može nešto da se promeni, nešto da se dogodi. Napred!

Ronkov klimnu glavom. Drhtao je kao prut. Pošto nije odmah krenuo, Flegger izvadi iz džepa poternicu.

— Evo, mislite na to!

Čovek najzad koraknu ukočenih udova.

Muzika je dopirala iz bara. Ronkov se pribio uz pomična vrata. Tek što je bacio pogled, kada mu srce gotovo zastade u grudima.

Preko za kockarskim stolom se upravo dizao čovek. Veoma visok, plećat i mišićav. Nosio je crvenu košulju i laki prsluk od crne kože. Ispod oboda šešira, duboko navučenog na čelo, dva oka oštro su motrila na vrata.

To je on. Vajat Erp!

U glavi konjokradice je dobovalo divlje. Nije mogao da makne s mesta.

Video je kako čovek odlazi od stola i ostrim koracima, zvećeci muzama ide ka vratima.

Edu Ronkovu je bila potrebna sva energija koju je posedovao da se malo pribere od užasa. Okrenuo se i priljubio u udubljenje kraj vrata.

Koraci su se približavali. Tutnjali su mu gotovo u ušima. Onda se vrata otvoriše, a onda opet zatvoriše. Niko nije izašao. Ronkov je podigao revolver. Čovek koga je za delić sekunde imao na nišanu, iščezao je.

Srce mu je tuklo kao mahnito. Šta se dogodilo? Vrata su se otvorila a niko nije izašao — gde je maršal?

Dva minuta kasnije ugledao je Ronkov nečiju priliku iza ugla kuće. Neki čovek je prilazio konjima. Odmah ga je prepoznao. Bio je to čovek iz bara, Vajat Erp.

Nekoliko sekundi se maršal zadržao kod konja, a onda ponovo stupio na trem. Ronkov je držao oružje na gotovs. Nišanio je i povukao obarač. Samo delić sekunde pre nego što je bljesnulo Vajat se baci u stranu. Dok je zрно preletelo

iznad njega oglasio se njegov revolver.

Ed Ronkov oseti udarac u grudi i zanesse se unazad, prema zidu. Oružje mu kliznu iz ruke. Bandit se sručio na kolena, a zatim pao, koliko je dug na daske trema.

Vajat se otkotrljao u stranu i čuo kako se neko trčeći približavao. Bio je to Džon Fleger.

Naglo se otvoriše vrata. Bili Vit je stao raskoračen i posmatrao scenu.

— Ubistvo! — vikao je Fleger. On ga je ubio!

Fleger bi najradije sam pucao na maršala, ali se nije usudio zbog ljudi na vratima bara.

Vajat pride Ronkovu. Bio je mr-tav. Zrno ga je pogodilo pravo u srce.

Fleger se ustremi na Erpa.

— Vi ste ga ubili!

Vajat pogleda kauboje. Oni se i ne pomakoše.

Na Hejsovom licu se videlo nešto, što je neodoljivo podsećalo na zloradost. I Vit kao da se radovao. Čemu su se ta dvojica tako radovale?

Lekar je ubrzo stigao. Pogledao je značajno Erpa, a onda primetio pred sobom Flegera. Uhvatio ga je odlučno za ramena i povukao naglo sebi.

— Šta li je s vama, Fleger? Jeste li potpuno poludeli? Tada ugleda zvezdu na njegovim grudima. Šta sad to znači, Fleger? — pitao je, iskreno iznenađen.

Fleger sevnu očima:

— To znači da mi je predsednik Džekins dao zvezdu.

— Mora da je bio slep! — promrsi lekar.

Trgovac stokom se uspravi i preteći odmeri lekara.

— Samo još jedna takva uvreda, doktore...

— Šta onda?

Fleger se okrete.

— Ovaj čovek je ubica.

Doktor Kan nije popuštao:

— Samo trenutak, Fleger. Kako možete da tvrdite da je ovaj čovek ubica. Na osnovu čega?

— Jer sam video kako je ustrelio Ronkova.

— Otkud pa to znate, mislim da je u pitanju Ronkov?

— Video sam ga kada je prelazio ulicu — branio se novopečeni šerif. — Sve sam posmatrao. Ovaj čovek ovde ga je ubio.

— Da li je mrtav; to tek treba utvrditi — obrecnu se Kan i naže nad Ronkova. Kad se uspravio značajno je pogledao Vajata.

— Dakle, mister Kan? — upita Fleger pobedonosno.

Doktor je ćutke posmatrao trgovca.

— U redu. Mrtav je. Mene samo interesuje otkud ste vi samo znali da je baš mrtav?

— Kad ovaj — ovaj puca, onda i pogađa! — uzviknu Fleger pokazujući na čoveka iz Misurija.

— To ja na takvim ljudima odmah pročitam.

— Tako dakle. A sada bih još htelo da znam kako ste baš vi dobili zvezdu?

— Šta vi sve ne biste hteli da znate! Pitajte, uostalom, predsednika. Ja ovde treba da obavim važniju stvar. Na primer, da ovog ubicu odvedem na vešala!

Kauboji sa River ranča su se pogledali međusobno. Ali se nisu

pomerili. Mnogo se ljudi bilo okupilo. Iz „Mun” saluna, sa druge strane ulice, priključile se još pektorica.

Doktor se trže kada ih je poznao.

— Ta banda nam je samo još falila! — promrsio je sebi u bradu.

Bio je to Džoni Trek sa svojim ljudima.

Stao je ispred stepenica i iscerio se:

— Aha, zlatni momak ga je likvidirao, zar ne! Šta sam vam rekao, on je revolveraš!

Vajat ga samo odmeri prezrivo ne progovorivši ni reč.

Fleger gurnu kauboja u stranu.

— Držite se po strani, čoveče!

Ponovo se umešao doktor Kan.

— Slušajte vi, Fleger...

— Nemam šta da slušam! Ovaj čovek je ubica i stići će na vešala.

Pol Džekins nije odao Flegeru da su šerif i stari Haris kasir živi. Zbog toga trgovac ljutito doviknu: — Ovom gradu su bila dosta dva mrtva. Sada još i treći. To je Edvard Ronkov, čestiti građanin Rajana. Ovaj čovek ga je ubio. Svaki sud će ga osuditi na smrt. Flegerov glas je grmeo histerično. — Na vešala s njim! Što pre to bolje. Konopac, ljudi, odmah ćemo ga obesiti.

Flegerova histerija je očigledno prešla i na druge ljude.

— Na vešala! — spremno su prihvatili i ustremili se na čoveka iz Misurija.

Vajat prvog snažno šutnu čizmom. Čovek prelete preko trema i nađe se na sred ulice.

Okupljeni su besno vikali.

Krupni lekar stade uz Vajata.

— Slušajte me, ljudi. Ovde neće biti linča. Mislim da je Rajan pris-

tojan grad. Ovde niko bez sudije neće biti obešen.

— On je ubica! — zaurla Fleger.
— Jedan prokleti ubica! Ma šta da čekamo? Sa i bez odluke suda: on će na vešala.

Lekar pogleda Vajata ispod oka upitno.

Maršal je sada mogao da govori. Mogao je da kaže da je on maršal Erp iz Dodž Sitija. Mogao je da objasni zbog čega je jahao sa momcima sa River ranča. Isto tako mogao je da saopšti da je čovek koji je sada ležao mrtav na tremu pokušao da ga ubije iz zasede. I da je Ronkov bio žrtva svoje sopstvene podlosti.

No, Erp to nije učinio. Na lekaru užasavanje odmahnuo je glavom, kada mu je ovaj došapnuo: — Morate da govorite stvar je veoma ozbiljna.

— Grom i pakao! Obesiće vas!

Sve se dogodilo u trenutku.

— Napred, ljudi! Šta ima da se kolebamo. Ovaj čovek je ubica! Zar hoćete da čekate, da neko od vas bude sledeći koji će ležati na ulici?

Nekoliko okupljenih odmah se uz divlje pokliče zaletese prema Erpu.

Lekar je pokušao da ih spreči, zadrži.

Flegerove oči su sevale.

— Moram da pucam! — mislio je grozničavo trgovac stokom. — To bi bilo najbolje. Sada da ga odmah ustrelim. Već mu je ruka kliznula ka revolveru.

No već u sledećem trenutku drška Vajatovog „Bantlajna” mu se svom žestinom sruči na glavu. Maršal se izmače dva koraka u stranu.

Držao je oba svoja revolvera na gotovs.

Niko od ljudi se ne pomače. Fleger je nepomično ležao na tlu.

Bili Vit i njegovi momci su čekali rasplet. Vajat je imao slobodna leđa. Lagano je napustio trem i pošao ka svom konju.

Ljudi su stajali ćutke i kada je poveo ulicom svog riđana. Revolveri, koje je još uvek držao u rukama, držali su ih u šahu.

Onda se Erp bacio munjevito na leđa životinje, nagnuo se i odjahao u noć.

oOo

Zora je već rudela kada su momci sa River ranča uveli svoje konje u koral. Čarli Hejs se glasno prepirao sa Slimom Takerom koji je na glavi imao veliki zavoj.

Kada je Taker otvorio vrata kaubojske spavaonice, naglo je ustuknuo.

Hejs, koji je išao za njim, pogleda preko njegovih ramena. Nije mogao a da ne uzvikne od iznenađenja.

— Šta se desilo? — upita Vit.

Hejs pokaza ispruženom rukom prema unutrašnjosti spavaonice.

— Eno ga, leži!

Ljudi su ukočeno zastali na vratima. Samo se Triger progurao napred i ušao u sobu.

— Hej, Beri! — uzviknuo je

Vajat upita bunovno:

— Šta je?

Triger ga pljesnu svojom krupnom šakom po ramenu.

— Ovde si, dakle. Čoveče, bilo je veličanstveno kako si uspeo da se iz cele gužve izvučeš zdrav i čitav.

I Vit je prišao. Namršteno je upitao:

— Zašto si ubio onog čoveka?

Čovek iz Misurija se malo uspravi u postelji.

— Ubio? Znaš li koliko je to glupa reč, Vit? Momak se iznenada stvorio iza mojih leđa i imao nameru da me ubije. Zar bi ti na tako nešto pristao?

Vit je trljao bradu. Nije znao šta da misli o novom kauboju. Možda je Hejs i bio u pravu kada je za njega usput rekao:

— On je osobenjak...

oOo

U rano jutro pozvao je rančer novog kauboja.

Kada je Vajat ušao, ugledao je nadzornika kako stoji uz gazdin pisaći sto.

Džim Flojd ustade. Oštro je odmerio Erpa.

— Slušajte, Stap. Vi ste juče ustrelili jednog čoveka u Rajanu.

Lice čoveka iz Misurija osta mirno. Osetio je iznenada da će sada možda doći odlučujući trenutak za ceo slučaj. Iako je utvrdio da neki od kauboja na ovom ranču imaju vraški lošu savest, ipak nije mogao da ustanovi, bar ne sa sigurnošću, da su ljudi sa River ranča ti koji tiranišu. Čak i ponašanje rančera Flojda prethodne večeri još uvek nije ništa dokazivalo.

Rančerova glava klatila se na mršavom vratu.

— Moji ljudi vas smatraju opasnim revolverašem, Stap.

— Meni je svejedno, gazda, šta vaši ljudi misle o meni.

Flojdove oči sevnuse:

— Meni pak nije svejedno. Ljudi će steći loš ugled, a revolveraš navlači na sebe policiju.

Vajatovi nervi su bili napeti od maksimuma. Da li će se odati?

Džim Flojd reče, međutim:

— Ja ne marim čarke s policijom. — Glas mu na jednom postade blag kao i prethodne noći, kada je maršala uveo u hodnik i uperio na njega revolver. No, čovek iz Misurija je već znao taj ton i bio svestan da mu gazda priprema neku novu podlost.

— Zbog toga što ste dobar čovek, Stap, neću vas zbog vaše jučerašnje svojeglavosti najuriti s imanja. Poslaću vas napolje na majur sa Takerom.

Sa Takerom? Zar i njega rančer hoće da ukloni? Zar mu je Taker bio sumnjiv, na smetnji?

Vajat se lagano uputi prema vratima. Zastao je na njima i okrenuo se.

— U redu, gazda. No, ako je to slučajno plan mister Vita, rado bih mu dao savet i podsetio ga da ja sa strelcima iz zasede odlično izlazim na kraj.

— Šta to treba da znači? — siknu nadzornik, dok mu je ruka kliznula prema opasaču.

Vajat ga je oštro motrio.

— Sklanjaj šape s revolvera, Bil, nisi dovoljno brz.

Rančerovo lice dobi boju pepela, za razliku od Vita, koji je planuo od gneva.

— Vi ugrožavate moje ljude, Stap. Pretište im?

— Nije bila pretnja, gazda. Samo opomena. Ne znam ko je sinoć nahuškao Takeru na mene, niti ko je onog radnika iz pilane najmio da me likvidira. Nemam vremena, to jest nisam imao, da ih opominjem...

Džim Flojd stade dva koraka od Erpa i zabaci glavu:

— Meni su dobri ljudi potrebni, Stap, ali ne i opasni momci.

Vajat je pokušao da razgovori Flojda, da ga natera da nešto kaže.

— Recite otvoreno, potrebni su vam samo glupaci, mister Flojd.

Vitova ruka ponovo kliznu ka oružju. Na to bljesnu revolver u Erpovoj ruci.

— Glupi i spori ljudi — ponovi maršal i vrati mirno kolt u opasač, pa se uputi vratima.

Pošto je prešao trem, jedan od prozora se otvori i na njemu se ukaza rančer.

— Ja sam vam rekao, Stap, da su meni dobri kauboji potrebni. Zbog toga vas i zadržavam. Ali mi ovde stvarate suviše nevolja. Zbog toga treba da odete na majur. Taker je takođe nezgodan momak i neobuzdan kao i vi što ste. To je sve. Vit i ja sada moramo u grad, jer će danas po podne šerif iz Rajana biti sahranjen.

Vajat hitro okrete glavu:

— Zar su vas građani pozvali?

— Pozvali? Ne, ali ipak ću odjahati.

Vajat klimnu glavom.

— To je u redu. Možda ljudi u gradu i očekuju da dođete.

— Kako to mislite? — upita Flojd nešto suviše tiho.

Maršal je primetio to, ali je odgovorio kao uzgred.

— Pa vi ste, konačno, najveći rančer u kraju, a vaši momci se stalno muvaju po gradu.

— Da — reče rančer.

Vajat dodirnu obod šešira i požele Flojdu srećan put.

Polu sata kasnije jahao je sa Slimom Takerom prema severozapadu.

Bandit je sedeo na konju ukočen na lica i gledao čutke napred.

Kada su prevalili tri milje, Erp zaustavi konja.

Taker se osvrte pa i sam zateže uzde.

— Šta se desilo?

— Ja ću odjahati u grad — objasni Erp.

Taker počeo da žmirk. Izgledao je grozno sa zavojem na glavi.

— U grad? Jesi li lud?

— Ne. Hteo bih da položim novac u banku.

— Novac? — banditove oči se pretvoriše u uzan prorez.

— Da, novac.

— Gde — gde ti je novac?

— Nije kod mene.

Bandit se isceri.

— Hoćeš da положиš novac u banku? Novac koji nemaš uz sebe?

— Da. Naime, ti ćeš mi ga dati. Taker se trže:

— Zar ja?

— Baš ti.

U levici čoveka iz Misurija blesnuo je veliki „Bantlajn” čija cev je bila preteći uperena u banditove grudi.

— Dovoljno smo daleko odmakli, Taker! Niko neće čuti ako te sad udesim. To si zaslužio. Višestruko čak! Napred, vrati mi moj novac!

— Kome? mora da si poludeo! —
procedi Taker.

— Svakako! Ipak nisam toliko
lud da dozvolim da me ti pokra-
deš. Daj lovnu!

Bandit poblede.

— Hoćeš novac? Moj novac?

— Moj novac.

— Onda ćeš me ustreliti, prok-
leti lupežu! Poznao sam te odmah.
Ja lično. Na ranču su svi slepi. Svi!
Ja sam te odmah prozreo. Prvo sam
mislio da si neki USA maršal. Sad
znam da si revolveraš.

— Lovu na sunce! — reče Vajat
metalnim glasom.

Takerova desna ruka kliznu na
dole.

— Levicom vadi novac! — na-
redi maršal.

Bandit poslušno izvuče iz opasa-
ča zlatnike i baci ih na zemlju.

Vajat ga je gledao pravo u oči.

— Još nešto, Taker! Ti si u Ra-
janu opljačkao banku.

— Opet ponavljam da si sigurno
poludeo.

— Tvoj pajtaš te izdao!

— Kid! — omače se Takeru.

— Da, Kid — brzo prihvati mar-
šal. — A sad dole s konja! S podig-
nutim rukama.

Taker kliznu iz sedla. Noge su
mu drhtale.

Vajat takođe sjaha i priđe mu.
Bandit pokuša da izvuče kolt. Mar-
šal mu udarcem noge izbi oružje iz
ruke.

Uplašeni bandit kriknu od bola.

— Ti si pljačkaš banke i ubica,
Slim Taker. Stići ćeš na vešala. Kid
veli da si sam prigrabio novac, pa
je dosta da samo ti visiš.

Taker je gubio tle pod nogama.

— Ne... ja...

U tom trenutku preko proplanka
odjeknu hitac.

— Na zemlju! — naredi Vajat i
baci se uz bandita na tle. Pogledom
je tražio strelca na proplanku.

Ponovo odjeknuše još dva hica.

— Ne mrdaj!

— Ne pada mi na pamet — uz-
viknu Taker i pokuša da se uspra-
vi.

Vajat nije imao drugog izbora.
Onesvestio ga je drškom revolvera
i odmah mu oduzeo oružje. Posko-
čio je, izvukao pušku iz futrole kraj
sedla banditovog konja i poveo svog
riđana.

Čuo je topot kopita kako se uda-
ljuju sa proplanka.

Obišao je u polukrug uzvišicu i
ugledao u daljini jahača na šarcu
kako beži.

Vajat ga je sledio. Riđan je gra-
bio kao mahnit. Kao da je osećao
da je njegovom gospodaru stalo da
stigne jahača ispred sebe.

Šarac je bio odličan trkač, ali
Vajatovom riđanu nije dorastao.
Maršal se približavao sve više ne-
poznatom.

Kada se rastojanje smanjilo za
četrdeset jardi, begunac se osvrte.
Na svoje užasavanje, utvrdio je da
će ga gonič stići. Potegao je kolt i
opalio.

Potpuna besmislica na takvom
rastojanju!

Kada se već toliko približio ja-
haču, da je ovaj mogao da pogodi
dragocenog riđana, Vajat više nije
hteo da rizikuje. Izvukao je pušku,
nanišanio kratko i povukao obarač.

Jahač bi izbačen iz sedla. Pre-
vrnuo se nekoliko puta preko gla-
ve i ostao da leži nepomičan na tra-
vi.

Erp se oprezno približavao. Čovek se mogao pritajiti i iznenada potegnuti oružje.

Kada je došao na deset koraka, video je da čovek leži raširenih ruku. Kliznuo je kraj njega iz sedla, uzeo mu kolt iz futrole i pogledao u lice.

Nije ga poznavao. Nije bio sa ranča. U svakom slučaju ne među kaubojima koje je video kod Flojda.

Pregledao mu je ranu i previo ga. Pošto mu je sipao u usta malo viskija, koji je uvek za takvu svrhu nosio, čovek se povratio. Začudoeno je gledao maršala.

Vajat iznenada sinu ideja.

— Helo, Kid! — rekao je mirno.

Čovek proguta pljuvačku. Njegove svetle, žučkaste oči bile su širom otvorene.

— Vi ste Beri Stap, zar ne? — zaječao je.

— Da.

— Je li mrtav?

— Ko to? — upitao je Erp, iako je tačno znao na koga se pitanje odnosi.

— Pa, Slim.

Vajat odmahnu glavom.

— Otkud mi znate ime?

— Otkud? Znam ja i to da ste zajedno sa Takerom opljačkali banku u Rajanu.

Čovek sklopi oči. Pokušao je neprimećeno da izvuče revolver.

Erp mu mirno reče:

— Kolt je sklonjen, Kid.

— Da, i šta će sad biti? — upitao je ovaj ječeći.

— Stići ćete zajedno sa vašim prijateljem Slimom na vešala.

— Ne! — čovek poskoči, uspravi se, zanese se u stranu, pa kleče, jer

ga noge nisu držale. Tek tada je primetio da je ranjen. Pogledao je zavoј.

— Zar sam ranjen?

— Da, metak vas je pogodio u desno rame.

Kidovo lice promeni boju.

— Zrno? Da, sad znam, vi ste me izbacili iz sedla.

Vajat zapali cigaru i sede kraj Kida.

— Da — objašnjavao je nemarno. Može biti da ćete još na putu za vešala umreti.

— Za vešala? Pa ja nikog nisam ubio!

— Jeste. Taker mi je rekao da ste vi starog kasira tresnuli.

— Taj bedni pas. A on je...

Zastao je u pola reči. No, bilo je već kasno.

Maršal ga hladno odmeri.

— Samo vi pričajte dalje, Kid. To bar za mene nije tajna.

Razbojnik je začuđeno gledao maršala.

— Dakle, sve je izbrbljao, stari lupež!

— Sve!

— Onda nema nikakvih šansi.

Vajat reče tiho.

— Da, jer će ga gazda ubiti.

Kid potvrdi. Onda zbací glavu i načini bolnu grimasu.

— Nebesa! ko ste vi?

— Pa sami ste rekli moje ime. — Ja sam Beri Stap.

— Vi ste USA maršal!

— Šta sad вреди nagađati? Radije mislite na vešala.

Bandit se zavalí unazad i zagleda u nebo.

— U redu! Znao sam oduvek da će loše ispasti. Niko mi, međutim, nije verovao.

„Ko li je gazda?“ To pitanje gorelo je u Vajatovoj glavi. Ali, nije smeo da ga izgovori. Nije pred banditom smeo da pokaže slabost. Kada bi primetio da ono što maršal zna predstavlja deo, samo malo, odmah bi se stvari izmenile. Odgovor na to pitanje bio je za maršala najvažniji od svega.

Kid ponovo naglo ustade.

— Ja moram da umrem! — Strah je izbijao iz svake reči.

— Sigurno.

— Umreću od metka — stenjao je bandit. Od prokletog metka!

— Neće to ići baš tako brzo. Doktor Kan će vam izvući olovo iz ramena. No, a sad na noge! Idemo dalje.

Uzdišući se pope u sedlo.

Vajat je jahao pola konjske dužine iza bandita i terao da ide prema mestu gde se Taker nalazio.

Slim je upravo došao k sebi, kada su dva jahača naišla. Gledao ih je zakrvavljenih očiju. Kada ih je prepoznao, potrčao je prema svom konju.

Vajat uperi pušku.

— Stoj, Taker! Imraš malo sreće, kao i tvoj prijatelj Kid!

Razbojnik se ukopa u mestu. Kada su prišli blizu, Taker zgrabi veliki kamen i baci ga prema Kidu.

— Ti, prokleti lupežu! Ti pogami kućkin sine...

— Ne izigravaj divljeg čoveka, Taker. Na konja, napred!

Dva bandita su nemo jahala namrštenih lica ispred maršala.

Vajat je išao pravo ka jugu. Na jednom se Taker okrete.

— Hej, da nas možda ne vodite u grad?

— To mi je namera — uzvratil maršal.

Taker se nasmeja resko.

— Moglo bi još šaljivo da ispadne.

Nastavili su put.

Taker zaustavi konja i zakloni šakom oči. Posmatrao je dva jahača, koji su išli niz padinu prema njima.

— Dalje — naredi Vajat.

Bandit ga ljutito pogleda.

— Samo bez brige, mister. Moglo bi se dogoditi da su nam to neki stari dobri poznanici koji bi hteli da izmenjaju neku reč s vama!

— Idemo dalje — reče maršal oštro.

Kada je Kid zaustavio konja. Čovek iz Misurija izvuče kolt iz futrole i otkoči ga. Dobro poznati metalni zvuk saterao je strah u kosti dvojici bandita. Trgli su se i odmah okrenuli. Kada su sreli Erpov pogled, bez reči su poterali konje.

U međuvremenu su se dva jahača približila. Skrenuli su s pravca, kojim su pošli, da bi se sreli sa Vajatom. Kada su prišli na pedeset jardi, Erp odloži revolver i uze vinčesterku iz futrole.

— Stojte!

Kid i Taker zaustaviše konje.

— Sklonite malo konje u levo da mi ne zaklanjate ove jahače i da mi ipak ostanete na nišanu.

Erp je odmah primetio da banditi ne poznaju jahače, od kojih je jedan bio stariji, sedobradi krupan čovek, svetlih očiju. Drugi je bio još veoma mlad, najviše dvadeset godina, svežeg lica, plave kose i svetlih očiju.

Stari je ispitivački posmatrao trojicu putnika. Pošto je primetio pušku u Vajatovoj ruci, rekao je:

— Izgleda mi da se ne nalazite baš na nekoj prijatnoj šetnji, mister?

— Tako nekako ispada — uzvraća čovek iz Misurija.

Izenada mlađi od dvojice pokazuje rukom na Takeru:

— Oče, to je čovek koji je ustreli Džemsa i sa još petoricom lupeža oterao stoku sa Komanč prop-lanka!

Stariji čovek se namršti.

— Jesi li siguran, Kas?

— Sasvim siguran. Tog lupeža bih i posle pedeset godina prepoznao.

Stari se uspravi malo u sedlu.

— Kuda vodite tu dvojicu, mister?

— U grad! To su pljačkaši banke.

— Pljačkaši banke? Stari nabra obrve. Hej, zar su to momci koji su ubili starog Harisa?

Vajat potvrdi, pa upita starog.

— Vi ne stanujete u Rajanu?

— Ne, ja sam Džon Morton i imam nekoliko milja istočno odavde farmu.

U to Vajatu sinu ideja.

— Moje ime je Vajat Erp, mister Morton...

— Vajat Erp? — uzviknula su sva četvorica gotovo uglas.

Dva bandita se uplašeno osvrnuše. U Takerovim očima ogledao se paničan strah.

— Da li možda na vašoj farmi imate neko sigurno mesto, gde bismo na kraće vreme mogli da smestimo ova dva lupeža.

Morton potvrdi.

— Imamo, kako da ne, maršale. I pravo da vam kažem, ništa neću sa većim zadovoljstvom učiniti u životu, nego to da vam dam prostoriju za ta dva lupeža. Ako vam odgovara da se odmah s njima vratimo na farmu? Čuli ste i sami da sa njima imam da raščistim neke račune.

Nastavili su put ka istoku.

Ispostavilo se da farmer u svojoj kući ima malu prostoriju sa prozorom obezbeđenim rešetkama. Sobičak je imao teška vrata, koja su se otvarala samo spolja.

Farmerova žena je pripremila obilan ručak. Najzad je čovek iz Misurija ispričao Morganu šta je sve doživio u Rajanu.

Farmer reče zamišljeno:

— Dakle nije dokazano da su oni sa River ranča umešani u stvar?

— Dokazano nije ništa. U svakom slučaju ne da je Džim Flojd vođa bande pljačkaša.

Morton primeti:

— Sa takvom pretpostavkom ne biste u ovom kraju baš dobro prošli, niti imali podrške, mister Erp. Ljudi u Rajanu bi odmah svakog drugog optužili, ali ne Džima Flojda. On je najveći rančer, a njegovi momci su prilično surovi.

— To je zaista tačno — složi se čovek iz Misurija.

— Činjenica da je Taker zaposlen kod Flojda, još uvek ne dokazuje bog zna šta.

— Tako je.

Morton pripali lulu.

— Ovde ima i drugih ljudi koje bih mnogo pre osumnjičio nego Džima Flojda.

— Bevergridža na primer? — upita Vajat.

Stari pogleda začuđeno Erpa:

— Kako vam je to palo na pamet? Baš sam ovog trenutka na njega mislio. Bevergridž je opasan tip, a svi njegovi momci izgledaju kao lupeži.

— Pre svega, Džoni Trek i četiri momka koji jašu s njim — ubaci Vajat.

Morton se cerio:

— Vidim da vi prilike u kraju odlično poznajete. Trek i četvorica ostalih, to vam je gotovo celokupna momčad Bevergridžova. Ima još samo nekoliko starih momaka, koji se muvaju po dvorištu i njih gotovo ne bi trebalo ubrajati.

Vajat je razmišljao:

— Petorica? Da, već sam na to i pomišljao, kada mi je pomoćnik šerifa rekao da je prilikom drugog prepada na banku bilo pet bandita,

— To se podudara. Treku i njegovoj četvorici pajtaša ne verujem baš mnogo.

Uprkos svemu, maršal nije mogao da odagna pomisao da su ljudi s River ranča umešani u sve.

Još jedno pitanje ga je mučilo prethodne noći: šta je nagnalo pomoćnika šerifa Flegera da onako postupi prema strancu, ukoliko je uopšte on za njega bio stranac? Ili je Flegger pripadao bandi i otkrio maršala, ili ga, pak, poznaje od ranije.

Sumnje, sve same sumnje...

Vajatu se učinilo da se rančer Flojd gotovo odao. Ipak, nije bio baš sasvim siguran. No, za sada je bar ova dva bandita smestio i što se njih tiče bio je siguran.

Saznao je da se drugi mladi bandit zove Kid Korej.

Taker i Korej su, dakle, bili izbačeni iz igre.

Za sada je bio nepoznat gazda, vođa bande pljačkaša banke, a i stvar sa Fleggerom, novim pomoćnikom šerifa, nije bila raščišćena.

oOo

Već je bilo podne kada je Erp ujahao sa severne strane u Rajan. Uspeo je da se neprimećen uvuče u dvorište lekareve kuće.

Kan je upravo previjao jednog povređenog radnika iz pilane. Sačekao je u hodniku, a kada je radnik izašao, zakucao je na vrata ordinacije.

Lekar je upravo prao ruke i, ne osvrćući se, doviknuo:

— Da, šta se desilo?

— Helo, doktore!

Lekar se naglo okrete.

— Do đavola! Ali vi imate živce. Više od dvadeset ljudi vas u gradu smatra ubicom.

— Šta ima novog? — upita Erp mirno.

Lekar odmahnu glavom. Ne, ničeg novog nije bilo. Zar je trebalo da ispriča da mu je žena imala jutros nervni slom zbog sina koji je nestao?

Vajat obavesti lekara, šta se u međuvremenu njemu sve dogodilo.

Kan je ozbiljna lica sve slušao:

— Džim Flojd hoće, dakle, da dođe na sahranu? To još može da ispadne pogodno. Šta mislite ako je nešto posumnjao i hoće da otvori sanduk?

— Zar ima prava na to?

— Naravno, ne. Ali ako dođe sa svojim ljudima, to pravo će sebi bez muke priuštiti. Građani su ga dobro upoznali, njega i njegove kauboje. Budite uvereni da niko neće ni prestom mrdnuti da ga u bilo čemu spreči.

— U to sam već uveren — uzvratí maršal. — Ali ja ne verujem da Flojd dolazi u grad za to da bi otvorio sanduk. Time bi se baš odao.

— A šta pretpostavljate?

— Da uopšte nema nameru da se pojavi na groblju.

— Vi mislite?

— Da — reče Vajat odsečno. — Da je pljačka banke veoma pogodna u trenutku kada se gotovo ceo grad nalazi na groblju da bi sahranio šerifa. Dovoljno smo razglasili svuda da je šerif mrtav. A to da mrtvi treba da budu i sahranjeni potpuno je prirodno. Pretpostavljam da su pljačkaši banke saznali da je danas u tri sata sahrana. Nije isključeno da je baš zbog toga Vit juče i morao s ljudima da dođe u grad. Ako je Flojd vođa bande, morao je da sazna kada je sahrana.

Najneupadljivije je da po to obaveštenje dođe deset kauboja, umesto jednog čoveka.

Lekar je trljao bradu.

— Pakao! Prvo, ta sahrana koja je više nego mučna, a sad još i ovo!

— Ja mogu i da se varam, doktore. Ako oni sa River ranča nisu pljačkaši banke, onda nemamo od čega da strahujemo.

— Od njih ne — uzvratí lekar — ali onda od drugih.

— Tako je. Ako su to, recimo, Bevergridžovi ljudi, onda i oni znaju kada je sahrana. Sećate se da je si-

noć i Džoni Trek sa svojim lupežima bio u gradu?

Lekar ustade.

— To znači da mi danas po podne, u svakom slučaju, moramo da računamo na posetu bande. Šta da činimo?

— Ja ću čuvati banku — objasni Erp.

— Vi sami?

Vajat se nasmeja.

— Imate li možda nekoliko dobrih i hrabrih ljudi na raspolaganju? Kan sleže ramenima.

— Ne, mister Erp. Ali ja, jasno, idem s vama. Džek Miler mora, hteo ne hteo, na groblje. Ukoliko banda bude imala svog doušnika na sahrani, odmah će pasti u oči da zamenik šerifa nije tu. A Fleger, da, na njega ne smemo zaboraviti. Ja sam jutros govorio s predsednikom. Rekao mi je da je Fleger sinoć sasvim neočekivano došao i ponudio pomoć. Znate li tog momka?

— Ne!

— Izgleda mi kao da ima mnogo što šta protiv vas.

— To sam i ja morao da zaključim. Možda i on pripada bandi. Svuda ima ljudi koji imaju najednom nastupe loše savesti, čim se pomene da je neki maršal u blizini.

— Nije isključeno. U svakom slučaju, sada nosi zvezdu i protiv vas je. Prinuđeni smo da ga prihvatimo.

— O tome sam i ja mislio, samo pre svega hoću da govorim s njim.

Dva čoveka su ugovorila da Erp do pola tri ne napušta lekarevu kuću, tako da ga niko u gradu ne bi video pre vremena. Lekar je nameravao u međuvremenu da potra-

zi Flegera i da ga pod bilo kakvim izgovorom dovede u svoju kuću.

Okolo dva sata ljudi su počeli da izlaze iz svojih kuća i polaze ka mesnom groblju. Nešto pre pola tri došao je predsednik kod lekara. Bio je veoma uzrujan, i sve vreme brisao nervozno znoj s čela. Kada je ugledao Erpa, odahnuo je s olakšanjem.

— Hvala gospodu, mister Erp, vi ste u gradu.

Vajat ga uputi u sve.

To je ponovo učinilo predsednika nervoznim.

— Za ime sveta! Zar opet samo dva čoveka treba da brane banku od cele horde lupeža! To neće izaći na dobro!

— Pa mi baš nismo sasvim sigurni da će doći — umirivao ga je Erp.

— Sve mi miriše na to da će doći. Nego, poslaću odmah svog sina.

Kada je predsednik otišao, stali su doktor i Erp iza zavese i posmatrali ulicu. Stalno su nailazili ljudi, žene i deca i išli prema zapadnom izlazu iz grada.

Onda je došao Pol Džekins. On je prethodne noći bio dobro povukao, tako da je dugo ostao u postelji. Zbog toga nije znao šta se sve dogodilo: da je zbog njega jedan čovek mrtav, a drugi zamalo linčovan.

Možda bi se i sada sve drugačije zbilo da je bilo kom pomenuo pomoćnika šerifa Flegera.

Posle kratkog dogovora, poslao je Vajat mladića u trgovinu mešovitim robom.

Nekoliko minuta kasnije izašao je iz kuće i doktor sa svojom poslo-

vičnom torbom od krokodilske kože i izgubio se u zgradi koja se nalazila uz banku. Kuća je pripadala čoveku zaposlenom u Vels—Fargo kompaniji — Džefu Ovensu.

— Hteo sam da vidim kako se vaša majka oseća — objasni lekar kada je na vratima sreo Ovensa, koji se upravo spremao da izađe.

— To je lepo od vas, doktore. Idite samo gore. Ja sam se upravo uputio na groblje.

Tako je i lekar bio na svom mestu. Sa gornjeg prozora imao je odličan pregled na desnu stranu banke.

Vajat je stajao u doktorovoj sobi i posmatrao zidni časovnik.

Bilo je pet minuta do tri.

Na ulici je sve bilo tiho, čak suviše tiho.

Tako tiho da se topot kopita konja, koji su nailazili iz jedne severne uličice, sasvim jasno čuo.

I doktor je mogao da ga čuje iz Ovensove kuće, a Pol Džekins je sa svog mesta mogao čak i da vidi jahače.

Lagano su se približavali. Oprezno, kako se činilo. Kada su stigli do glavne ulice, to jest do ugla preko puta banke, zaustavili su konje.

Džekins ih je netremice posmatrao. Oči su mu bile razrogačene, a usta otvorena, od iznenađenja. Dobro je poznavao jahače. Niko od njih nije nosio masku.

Ništa se nije dogodilo. Vajat je naredio da niko ništa ne preduzima. On će dati znak za borbu.

Pol Džekins vide kako se vrata na lekarevoj kući otvaraju. Visoka prilika maršala iz Dodž Sitija se pojavi na njima.

Džekins je gutao pljuvačku. Grlo

mu je bilo suvo. Ruka u kojoj je držao revolver bila je mokra od znoja.

Doktor Kan je stegao zube. Disao je mirno i čvrsto držao pušku. Oštro je motrio na jahače, koji su upravo skrenuli iza ugla.

Pol Džekins nije skidao pogled s maršala. Vajat je prešao trem i uputio se ulicom.

Lekar je sada takođe mogao da vidi Erpa.

— Nebesa! To se zovu nervi! Do đavola! Morali su da ga čuju! Bat njegovih koraka se čuje čak do mene.

Jedan od jahača okrete glavu:

— Hej, gledajte ko ide!

Svi okretoše glave.

Kada je stigao do prvog jahača, na nastojanju od deset jardi, čovek iz Misurija samo reče:

— Džoni Trek!

Ovaj je pokušao da prikrije strah i iscerio se široko.

— Evo našeg prijatelja sa revolverom!

— Izgleda — reče jedan od njegovih ljudi.

Trek se uspravi u sedlu i osmeh mu iščeze sa lica. Nabrao je obrve i rekao režeći:

— Ja sam noćas, tamo kod bara, video jednog ubicu, koji vraški liči na vas, mister!

Pol Džekins se do tog trenutka mirno držao. Onda ga izdadoše nervi. Viknuo je iz sve snage.

— Šta se desilo? Zašto ne likvidiramo tu bandu?

Trek se okrete. U sekundi mu se kolt našao u ruci. Maršal nije imao vremena da izbací oružje. Pucao je sa bedra, kroz futrolu. Metak je izbio kauboju revolver iz ruke.

Kada je jedan od Trekovih ljudi, misleći da ga niko ne vidi, hteo da se maši oružja, začuo je škljocanje.

— Sklanjajte šape s te pucaljke, momče — čuo je doktorov glas, sa Ovensovog prozora.

— Treba li da ih razoružana, maršale? — pitao je mladi Džekins.

Momci sa Biveridž ranča se ukočiše u sedlima.

Džoni Trek prikovao pogled za Erpa.

— Tako, vi ste dakle maršal? Smatram, da ste nam to mogli saopštiti na način koji bi bio više fer.

— Više fer način? — upita maršal.

Trek se naže preko sedla.

— Čemu sve ovo?

— To sam upravo ja vas hteo da pitam! — uzvрати maršal hladno.

Trek isturi donju usnu.

— Pošli smo na sahranu.

— Na čiju sahranu?

Bandit podozrivo osmotri maršala.

— He, kako to mislite? Znete vi veoma dobro da je šerif Noel ustreljen.

— Da, to znam. Ja i jesam ovde da bih uhvatio njegovog ubicu.

— Njegovog ubicu? — Trek se osvrte prema svojim momcima. — Nebesa, ne mislite valjda da mi s tim imamo nešto?

— Ja ništa ne mislim — uzvрати maršal oštro.

Trek ponovo pogleda svoje ljude. Bio je nesiguran.

— Meni se čini da smo mi ovamo došli na sopstvenu sahranu.

Na to jedan mladić, ne sluteći, da će time maršala dovesti u nepriliku, upita:

— Zar ne možemo dalje da jašemo ka groblju?

Ceo minut je na ulici vladala tišina. Onda se doktor Kan čuo, na svoje veliko zaprepašćenje, kako maršal govori:

— Da, to možete.

Džekins nije ni zatvarao usta od iznenađenja.

Džoni Trek se glupo nasmeja i potera, kao da se ništa nije dogodilo, konja ka zapadnom izlazu iz grada.

Kada su jahači odmakli, lekar proturi glavu kroz prozor.

— Onda mogu da dođem dole, mister Erp?

— Ne znam ni sam, ali ostanite bolje još koji minut gore.

Vajat ni sam nije znao zbog čega je to tako odlučio, niti je stigao da o tome razmišlja, jer se u tom času začu topot kopita.

Uspeo je samo da kaže:

— Natrag, Džekins! — i u dva skoka se sakrio ispod trema. I Džekins je uspeo blagovremeno da se pritaji, a lekar je odavno uvukao glavu.

Grupa jahača jurila je glavnom ulicom.

Vajat je brojao ljude s crnim maramama preko lica. Bilo ih je osam. Ispred banke su poskakali s konja, prebacili uzde preko prečke i potrčali na trem. Dvojica od njih su se odmah dala na posao da razvale bravu. Druga dvojica su donela s konja džakove a ostala četvorica se postavila na uglove trema ispred banke sa uperenim revolverima.

Fascinirani, posmatrali su Erp, lekar i mladi Pol scenu koja se odigrala gotovo bešumno. Džekins

oseti kako mu ruke drhte. Čovek iz Misurija je posmatrao konje. Svi su bili bez žigova. Nijednog od ljudi nije poznao.

Šta sad da se čini? Ako bi sada pucao i pogodio jednog ili čak dvojicu, ostaju ostali, koji su prema Vajatu bili zaklonjeni konjima. Lako su Erpa mogli da drže u šahu, jer skrovište ispod trema nije baš bilo najzgodnije.

Ponovo je Pol Džekins bio taj koji je svojom nepromišljenošću doveo ostale u opasnost.

Dva metka odjeknuše ulicom. Ni jedan nije pogodio cilj.

Međutim, sada je osam strelaca formalno bljuvalo vatru na sve strane.

Banditi nisu postupili ni nepromišljeno, ni bezglavno. Dvojica odvezaše konje, i dok su se trojica vinula u sedla, ostali se brinuli za „zaklon”.

Džekins istrča na vrata. Gotovo u istom trenutku ga jedno zrno baci natrag.

Vajat se povukao iza debele poprečne grede, da ga neki zalutali metak ne bi pogodio. Nekoliko sekundi kasnije izleteo je na ulicu. Oba njegova revolvera bljuvala su vatru. Dva bandita se odmah sunovratiše. Treći pade iz sedla.

Tada odozgo zagrmje vinčesterka. Vajat je stajao sam samcit na deset jardi od maskiranih bandita. Lekar je kao hipnotisan posmatrao čoveka, koji neshvatljivom spretnošću skače, baca se, ustaje, puca, kotrlja se.

Samo tri bandita su još bila na nogama.

— Odustajte! — odjeknu metalni

maršalov glas. — Nemate šansi! Napred, bacite oružje!

Dvojica pustiše da im revolveri ispadnu na zemlju i podigoše ruke. Oči trećeg su sevale ispod crne marama. Podviknuo je svojim pajtašima:

— Visićete jer ste kukavice!

— Niko neće visiti ako nije ubica! — preseče maršal.

Bandit nije odustajao.

— Besmislica. Džim Noel je mrtav.

— Nije mrtav!

— Nije mrtav? Pa koga onda danas sahranjuju?

— Čoveka koji se zove Ronkov.

Bandit zabaci glavu.

— Tri sanduka su odnesena prema groblju.

— Da, ali samo u jednom leži mrtvac!

— Mene nećeš sluđivati — siktao je bandit koji nije bacio oružje. Poskočio je napred i pucao.

Maršalov metak ga je pogodio u mišicu i bacio u prašinu.

Ne skidajući pogled sa ostalih, Vajat reče:

— Sada možete da dođete dole, doktore. Ovde ima za vas dosta posla.

Lekar je razoružao sve bandite, a onda, na Vajatov zahtev, prvo pregledao mladog Džekinsa.

Neoprezni mladić je imao više sreće nego pameti. Metak je pogodio tabakeru koja mu se nalazila u levom džepu. Tako je bio samo ošamućen.

Lekar je pregledao zatim ostale ranjenike. Samo jedan od njih je bio ozbiljno ozleđen.

Lekar ga je pogodio u grudi.

Dok je previjao bandite, stari Kan je mrmljao sebi u bradu:

— Neka đavo nosi sav ovaj ološ. Prvo mu sručiš metak u telo, a onda moraš da se mučiš da ga odatle izvadiš!

Džekins je stajao ošamućen uz jedan stub na tremu.

Vajat mu je naredio da pokupi sve oružje i veže bandite. Tek tada su smešteni u zatvor.

Konje bandita su odveli u konjušnicu.

Pomoćnika šerifa, Flegera, još uvek nije bilo u kancelariji.

Kada su sve obavili, lekar upita Erpa:

— Pa, poznajete li nekog od njih?

Vajat odmahnu glavom.

Lekar besno tresnu pesnicom o ogradu trema.

Kada su se građani Rajana vratili sa groblja, uvereni da su pored Ronkova sahranili i starog kasira i šerifa Noela, na glavnoj ulici se više ništa nije moglo primetiti. Ni traga od borbe i pucnjave.

Samo je vlasnik trgovine mešovitom robom otkrio slučajno u stubu trema rupu od metka i sumnjivo odmahnuo glavom.

Kan i Vajat su stajali na prozoru dnevne sobe u lekarevoj kući.

— Čudno — rekao je lekar — da ništa nisu čuli od tolike pucnjave?

Maršal je premeštao cigaru s jednog na drugi kraj usana.

— Ne bi me čudilo da je šef bande dao znak svojim ljudima da na groblju prave potrebnu larmu.

Kada je Džek Miler prolazio, lekar pomače zavesu, kucnu u staklo i dade znak pomoćniku šerifa da dođe.

Čuvar zakona uđe u dnevnu sobu.

— No, je li sve glatko prošlo? —
ispitivao je lekar.

— Da, samo da nisu momci sa instrumentima dizali toliku barmu, bilo bi veoma potresno. Ljudi su plakali.

Muzički instrumenti? Vajat se sè-
tio da je za vreme pucnjave kod
banke čuo nešto iz daleka što je
podsećalo na bleh muziku.

— Odakle su došli ljudi sa mu-
zičkim instrumentima? — insistirao
je lekar.

Miler sleže ramenima.

— Pojma nemam, nikada te
momke nisam video. Bila su troji-
ca. Dojahali su na nežigosanim ko-
njima. Kada se još i Džoni Trek po-
javio sa svojim pajtašima, bilo mi
je dosta.

Pre nego što je pošao do zatvo-
ra, Miler ih je još obavestio da ne
zna gde se Fleger nalazi. U rano
jutro ga je sreo u kancelariji.

Tako nije saznao ništa ni o bek-
stvu čoveka koji je „ubio“ Ronkova.

oOo

Gde li se samo deo Fleger? Nije
se ni uveče pojavio.

Kada je pao mrak, Erp je rešio
da odjaši natrag na River ranč.
Lekar i predsednik su ga odvrćali.

No, maršal je tako odlučio, i tu
nije bilo pomoći. Hteo je da vidi
dalji rasplet stvari.

Ljudi u zatvoru su ćutali kao za-
liveni. Ni pod najžešćim pretnjama
nisu otvorili usta. Ipak, jedna stvar
je Erpu bila jasna: postojao je gaz-
da, čovek koji je organizovao i na-
ređivao napade. A taj čovek nije

bio među uhapšenima. Po među-
sobnom ponašanju bandita Vajat je
to lako zaključio.

oOo

Oklo jedanaest sati noću odjeknuo
je gradom poziv.

— Vatra!

Gorela je pilana.

Ljudi su hitali sa kofama i su-
dovima glavnom ulicom.

Požar je izbio u jednoj šupi. Pla-
meni jezici zahvatili su krov.

U tom trenutku, kada je grad
probuđen iz sna hitao na mesto
požara, vrata šerifske kancelarije
se otvoriše.

Neki čovek stupi u mračnu kance-
lariju. Šunjajući se, prišao je pro-
zoru i gledao niz ulicu.

Kasapin Džek Norman, koji je
upravo tuda prolazio, hitajući na
mesto požara, trgao se kada je ug-
ledao blede lice iza okna.

Bilo je to lice Džoe Flegera!

Trgovac stokom je ujutru, pošto
je razgovarao sa Milerom, napustio
kancelariju. Čeo celoati dan sedeo
je u sporednoj sobi „Mun“ saluna.
Kafedžija nije smatrao za potreb-
no da o tome bilo koga obavesti.

Kada je po podne nastala pucnja-
va, Fleger se nije usudio da uđe u
lokal. Kroz prozor pogleda na uli-
cu. Osim toga do tada je već toliko
popio da ga više ništa nije zanima-
lo. Zapao je u težak pijani san pos-
le dve popijene flaše. Trgao se tek
kada je čuo galamu i povike: „vat-
ra!”

Fleger je poskočio i napustio lo-
kal kroz dvorište. Više u transu
nego svesno približavao se šerifskoj
kancelariji. Sve mu je sad dolazilo

u svest jedno za drugim: Vajat Erp, njegov novi položaj.

Ronkov je bio mrtav.

Šta sad?

Samo u jedno je bio siguran: maršal iz Dodž Sitija nije radi nje ga došao u Rajan.

Dok je stajao na prozoru kancelarije, do ušiju mu je doprlo neko mrmrljanje, glasovi.

Fleger se trže. Šta je to? Još jutros su sve ćelije bile prazne! Okrenuo se i uputio ka hodniku koji vodi do ćelija. Zardale šarke zaškripaše.

Fleger je osetio užasan strah. Još sinoć je mislio da je odigrao najveću igru svog života, a sada je stajao drhteći.

Čulo se tiho stenjanje. Mali prozor propuštao je oskudnu svetlost i osvetljavao lica nekolicine ljudi.

— Hej, pomoćniče — čuo se nečiji tihi glas.

Fleger pogleda bolje unutra. Jedan od zatvorenika priđe rešetkama.

— Slušaj, momče — šaputao je.

— Potrebno ti je sto godina da zaradiš pet stotina dolara, jel'tako?

Fleger se još uvek držao za zid.

— Da — jedva je odgovorio.

Čovek iza rešetaka nastavi!

— Slušaj dobro, momče. Ja ću ti reći kako da tih pet stotina dolara zaradiš za pet minuta. Uzmi ključeve i otvori obe ćelije.

— I onda? — upita Fleger.

— Onda ćeš dobiti novac od nas.

Okoreli lupež Fleger se resko nasmija.

— Taj novac mi je dobro poznat. Veliki je kao vrh prsta, težak i vraški vreo. Ne, burazeru, od tog posla neće ništa biti.

— Baci mu novac napolje, Sid — javi se glas iz ugla ćelije. — Mi smo u svakom slučaju izgubljeni.

Sid Flanagan je proturio vreću s novcem kroz rešetke.

— Idi po ključeve. Ja ću pustiti vrećicu čim ubaciš ključeve u ćeliju.

— U redu — reče trgovac stokom.

Otrčao je u kancelariju, uzeo ključeve, od kapije na dvorištu, stavio ključ od ćelija u džep i vratio se u hodnik. Nije ni pomišljao da ljude tako lako pusti.

— Ol'rajt, bacaj vrećicu!

Podigao je ključeve tako da su zatvorenici mogli da ga ih vide.

Flanagan je držao novac.

— Da ti stvar bude jasna, pomoćniče, jedan od nas ima nož. Ako baci novac u hodnik, a ti ne ubaciš ključeve u ćeliju, odzvonilo ti je.

Fleger oseti da mu zubi cvokoću. Bacio je ključeve daleko u ćeliju, a Flanagan gotovo u istom trenutku ispusti vrećicu s novcem. Onda je u paničnom strahu izleteo u kancelariju.

U hodniku se čulo škljocanje. Pljačkaši su se mučili sa pogrešnim ključem.

Fleger je za to vreme otvorio vrećicu i pregledao sadržaj. Bilo je doista pet stotina dolara u papirnim novčanicama. Znači, mogao bi da se dokopa i veće sume.

Okrenuo se i oprezno, uputio natrag u hodnik. Sa sigurnog rastojanja doviknuo je prigušenim glasom:

— Mogla je da bude prevara, ljudi. Zbog toga sam vam prvo dao pogrešan ključ. No, sada sam utvrdio da u vrećici ima onoliko nova-

ca, koliko ste rekli. Ima samo jedan problem. Malo para je unutra. Meni je potrebno hiljadu!

— Imamo još samo sto! — odgovori Sid Flanagan.

— Bacite ih napolje.

— Zašto? Da bi nam bacio ključ gradske većnice?

Fleger izvuče revolver iz opasača.

— Sklonite se s vrata, ljudi. Sada ću vam dokazati da imam kod sebe pravi ključ. Ako vlasnik noža bilo šta preduzme, pucaću nasumce u ćeliju. Napred, povlačite se do zida.

Trgovac stokom otkoči kolt i priđe vratima ćelije.

— Evo pravog ključa! Pokazaću vam ga! Izbacite tu stotku, a ja ću vama ključ.

Bandit stavi ključ u bravu. Zatvorenioci su čuli škljocanje. Vrata su se malo otvorila, a kada su se zaleteli prema vratima, Fleger ih brzo zatvori i okrete ključ.

— Ni koraka dalje! — Počeo je da govori iako nije znao zbog čega su zatvoreni. — Znaite i sami da ste izgubljeni. Maršal je još uvek u kraju. A na čiji trag nagazi Vajat Erp on je — mrtav.

— Vajat Erp? — uzviknuše pljačkaši gotovo u isti glas. — Maršal koji nas je uhvatio pred bankom je dakle Vajat Erp?

Sada je Džoe Fleger znao da pred sobom ima pljačkaše banke.

— Da, gospodo on je Vajat Erp! Ako vas ja sada ne pustim napolje, vi ćete na vešala. U to vam se kunem. Ja, Džon Fleger, ja sam vaša poslednja šansa.

Na to levo i desno počеше da padaju metalni novci.

— Tako — reče Sid Flanagan. — Sada imaš sve što smo posedovali. Baci nam ključ od ćelije.

Fleger se sagao i počeo da skuplja novac. Onda se podrugljivo nasmejao i uperio revolver na ćeliju.

— Tako, gospodo, veliko vam hvala. Putujte, u pakao, lupeži.

Okrenuo se i pohitao iz hodnika.

Mali meksikanac, Dijego Martinez, je hitro uspravi i baci nož. Sečivo je zviždeći proletelo između rešetaka u hodnik. Pomoćnik šerifa se preturi bez glasa. Oštrica mu se zarila pravo u srce.

Sid Flanagan se baci na pod i proturi svoje duge ruke kroz rešetke koliko je mogao. Uspeo je da dohvati pogođenog Flegera i privuče ga do rešetki. Izvukao mu je ključeve iz džepa i za manje od tri minuta osam razbojnika je izašlo iz zatvora. Flanagan je čak našao vremena da ubijenom pokupi novac iz džepova, uzme mu revolver i zvezdu. Svoje opasače su našli obešene u kancelariji.

Dva bandita su vukla svog drugu koji je bio ranjen u grudi.

Kada su izišli na trem građani Rajana su još bili zauzeti gašenjem požara na pilani.

Banditi su po podne bili videli kako jedan momak vodi njihove konje preko u konjušnicu. Brzo su uspeli da ih nađu.

Zaštićeni tamnom koprenom noći osam bandita napustilo je grad...

U rano jutro sledećeg dana je mali grad Oklahome — Rajan imao novu senzaciju.

Pljačkaši banke, koje su doktor Kan, mladi Džekins i treći nepoznati čovek uspeli da savladaju i str-

paju iza brave, dočepali su se slobode.

Pomoćnik šerifa Džon Flegler je bio mrtav. U levom džepu njegovog kaputa je Miler našao poternicu za konjokradicom Leo Vajtom, čovekom u Rajanu poznatim kao Ronkov.

U desnom džepu pak bila je Fleglerova poternica.

oOo

Nekih dvanaest milja severozapadno od grada čovek iz Misurija je u daljini ugledao svetlo. Pošao je u tom pravcu. Odustao je za sada od namere da poseti River ranč. Sada je trebalo obaviti nešto važnije, naime pronaći ljude koji su sa muzičkim instrumentima bili na groblju.

Miler ga je obavestio da su muzikanti odjahali prema zapadu.

Posle je od lekara čuo da se u pravcu zapada, na preko dvadeset milja, ne nalazi nikakvo naselje. Svetlost u daljini ga je posebno zainteresovala. Da nije vatra video je odmah. Kada je prišao na dve stotine jardi, razaznao je da veliki štalski fenjer visio na kolima porivenim arnjevima. Napred na kočijaškom sedištu sedeo je starac i grickao lulu.

Čovek iz Misurija sjaha s konja i zakači uzde za vrh sedla. Nije hteo da vezuje ričana, jer ovako može da dođe na njegov zvižduk.

Oprezno se približavao kolima. Ugledao je dva zaprežna konja u špragu. Priljubio se uz zemlju i u polukrugu obišao kola, kako bi utvrdio da li u žbunju ima još koji konj.

Pošto ih nije našao, dovukao se natrag. Uspravio se i stao pred kola.

Starac je podigao pogled tek kada je Erp bio tri koraka od njega. Nije bio uplašen, niti je pokazivao nameru da se maši oružja. Upalo, izborano lice mu se, naprotiv, razvuklo u širok osmeh.

Vajat dodirnu obod šešira. Starac uzvрати pozdrav i nastavi da komadom žice čisti lulu.

Maršal je ispitivački posmatrao kola, ali nije mogao da vidi šta se nalazi unutra, jer je otvor bio pokriven čebetom.

To što se stari nije trgnuo nije bilo maršalu naročito čudno. Činilo mu se da zna razlog, ali je ipak hteo da izvrši probu.

Izvukao je kolt iz opasača i otkočio ga. To je bio oštar metalan zvuk, koji nikom na zapadu nije bio nepoznat.

Stari je bio gluv. A nema neustrašivijih ljudi od — gluvih.

Maršal, je, na žalost, kasno primetio na levom prednjem točku uzengije, koje su bez sumnje pripadale nekom sedlu.

— Ruke u vis!

Poziv je došao iza kola. Istog trenutka je maršal čuo onaj dobro poznat, metalni zvuk. Neko mu je bio i iza leđa. Napred, sa prednjeg obruča kola palo je čebe i Vajat ugleda čoveka kako drži uperenu pušku.

Čovek je nosio crnu maramu preko lica, tako da su mu se samo oči videle.

— Hajde, čoveče, podigni ruke!
— rekao je i otkočio vinčesterku.

Erp je podigao ruke u visinu ramena.

Sve mu je bilo jasno: pao je u ruke pljačkašima banke. Da ih nisu izdavale crne marame preko lica, sigurno bi to učinili instrumenti, koje je Vajat sada mogao da vidi u unutrašnjosti kola.

Stari je izgleda doista bio gluv. Ni na šta nije reagovao, nego je i dalje uporno čistio lulu.

Kada je čovek s vinčesterkom skočio s kola i prilazio Erpu, drugi bandit, koji mu je sve vreme stajao iza leđa, reče oštro:

— Stoj, Bili, stranac čudno drži levu ruku. Podigni šape više, čuješ li?

Maršal koji je težinu tela preneo već na desnu nogu da bi se bacio i u padu okrenuo — što je stotinu puta već činio, vadeći „Bantlajn“, uvide da mu je plan osujećen i da mora odustati.

Zato podiže ruke visoko.

Čovek s maskom mu izvuče revolvere iz opasača. Posmatrao je radoznalo „Bantlajn“ neko vreme, a onda i njega tutnuo u svoj opasač.

— Hej, Flin, stara sovo, dovedi naše konje i osedlaj ih.

Stari je i dalje čeprkao poluugljenisanu lulu.

Na to ga Bil tako snažno mrunu u rebra da je gotovo pao. Osmeh mu nestade s lica.

— Treba da dovedeš naše konje — urlao je Bil.

Sedokosi je izgleda shvatio. Napustio je krug oko kola i posle nekoliko minuta se vratio vodeći dva neosedlana konja. Maršal nije, prikradajući se kolima, primetio padinu iza žbunja, pa tako ni konje bandita.

Pošto je osedlao konje, Bil preseče pogledom Erpa.

— Ti si svog konja ostavio negde dalje. Napred, idi ispred nas i odvedi nas do njega!

— To nije potrebno — uzvрати maršal i snažno zviznu.

U to se bandit, koji je stajao kod kola, baci na tle. To isto je učinio i Bil.

Oko Erpovih usana zaigra podrugljiv osmeh.

— Vi ste veoma oprezni, momci, ali ja sam doista samo svog konja pozvao.

— Hajde, kreni pet koraka napred — naredi Bil Vajatu. Ovaj poslušao.

Snažan topot konjskih kopita naterala bandite da stanu u zaklon iza kola.

Riđan je hitao. Sa njim je stizala i Vajatova šansa.

Sada su mu oba bandita bila iza leđa. Sve je zavisilo od toga hoće li riđan moći da priđe tako blizu da se svojim telom postavi između svog gospodara i kola.

Na levoj strani kraj sedla bila je zadenuta u futroli Erpova vinčesterka. Ukoliko životinja uspori hod, plan će pasti u vodu. Još jedan oštar zvižduk naterala životinju da i poslednji deo puta pređe u galopu. Tek u poslednjem trenutku Erp izmaće u stranu, pruži desnu ruku i izvuče pušku, a levom prihvati uzde.

Riđan se ukoči, prope na zadnje noge, pa ukopa kod samog Erpa. Tek tada su banditi otkrili trik.

— Hej! — urlao je Bil. — On nas je nasamario!

Drugi lupež žestoko opsova.

Zašto ne pucaju? Zar se boje da bi ih pucnji odali? Pred kim?

Samo tri koraka levo od Erpa nalazila se prilično duboka rupa u zemlji. U jednom skoku se našao u njoj, stavio je vinčesterku na ivicu i rekao odsečno:

— Izlazite momci, inače ću vam izbušiti noge. To je najmanje što vas može snaći!

Za trenutak je vladala tišina.

Erp ponovo opomenu:

— Ja nemam razloga da se šalim, a još manje se bojim da pucam. To mogu da vam potvrde vaši pajtaši, koji su danas po podne hteli da opljačkaju banku.

Bili prosikta:

— On će nam još smrskati kolena! Hajde, Rik, bacimo puške!

— Stanite napred! Ruke na glavu.

— Flin! — doviknu Erp starcu koji je stajao i glupo se smešio. — Oduzmi im revolvere.

Očigledno je stari razumeo sasvim dobro kada je sabesedniku gledao u usta.

Maršal je primetio da Rik nešto smeri.

— Bez viceva, Rik. Ozbiljno te opominjem!

Banditi su dozvolili da ih stari razoruža. Onda naredi Flinu da ih veže lasom.

Kada je Rik počeo da se buni, Erp ga tresnu pesnicom po glavi. Udarac ga je bacio na zemlju.

— Hajde, Bil, ti ga veži!

— Velim ti, od tebe bismo mogli što šta da naučimo.

— Zaveži klepetaljku, burazeru i gledaj da tvoj prijatelj bude spetljan pre nego što se osvesti.

Kada je to bilo obavljeno, Vajat

priđe snažno građenom, mišićavom Bilu:

— Tako, a sad se okreni i stavi ruke na leđa.

Bandit je izgledao sasvim miran. Samo su mu oči sevale.

Lagano se okrenuo.

Kada mu je čovek iz Misurije prišao, naglo se ponovo okrenuo i zamahnuo pesnicom. Da je udarac pogodio Erpa, bilo bi užasno. No, maršal je bio spreman. Vratio mu je udarac levicom među rebra. Lupč je jeknu i zanese se unazad. Iako je bio dobro pogođen, ustremio se ponovo na svog protivnika.

Dvadesetsedmogodišnji Bili Overlejk je bio snažan kao medved. Ipak nije bio dorastao Erpu. Sa dva udarca, jednom za drugim, maršal ga je poslao na zemlju. Bil se pridigao na kolena i tresao glavom kao pokislo kuće.

Vajat pokaza rukom starom dežeze Bila. Onda ga odvede do konja, podiže u sedlo i veza mu noge ispod životinjinog tela. Isto to je učinio i sa Rikom Kosterom.

— Zapreži — naredio je starom,

Ovaj poslušno dovede konje. Vajat je međusobno vezao dugim lasom konje dvojice bandita, a onda drugi kraj konopca pričvrstio za vrh svog sedla.

— Tako, prijatelji. Sada ćete me odvesti vašem gazdi, jeste li razumeli? Nek vam ne pada na pamet da me tek tako šetate naokolo. Ako usput počinite bilo kakvu glupost, ispašćete gorko. Znam gde vam je skrovište. Ustrelili ste šerifa iz Rajana. Slim Taker i Kid Korej su udesili starog Harisa, kasira. Vaša banda je u ovom kraju izvršila mnoge napade u kojima je više lju-

di platilo glavom. Poštanska kola, koja vode za Teksas, su prazna, jer ih stalno napadaju. Banka u Rajanu je poslednja u koju su ljudi još mogli da donose novac. I poslednja je, u to budite sigurni, koju je vaša banda napala.

Celim krajem krstare čuvari zakona i nema budžaka ili skitnice koji neće biti otkriven.

Neću se obazirati ni na šta, odmah ću pucati, pokušate bilo šta. Ako na suđenju budete mogli da dokažete da na duši nemate ničiji život, onda vaše sadašnje držanje može imati velikog uticaja na odluku sudiје.

Maršal je banditima skinuo maske i utvrdio da ni njih ne poznaje, niti ih je ikada video.

Kola su krenula i to levo od maršala, tako da je mogao da vidi starog, a desno dva konja sa banditima vezanim na sedlima.

Nebo je postalo nešto svetlije. Milju po milju kotrljala su se teška kola napred po savani ravnoj kao dlan.

Tek iza ponoći na horizontu su se pojavili brežuljci. Na jugozapadnoj strani horizonta ugledao je Vajat srebrnu traku reke koja svetluca.

Kuda li ih to Bili Overlejk vodi? Drugi bandit iznenada zaustavi konja. Maršal uperi revolver u njega.

Koster zabaci glavu:

— Nećete me odvući ni korak dalje.

— A zašto ne?

Umesto odgovora bandit opsova.

— Onda ću ti ja reći razlog! —

reče mu maršal. — Zbog toga jer se bojiš gazde!

Koster ponovo opsova.

Na to i Bili Overlejk okrete glavu i dobaci preko ramena:

— On je u pravu. Sasvim je svedjedno da li ćete nas odvesti na vešala ili odvesti gazdi. Izlazi na isto. Rik je kod Kidsberija jednog poludelog kočijaša ustrelio, a ja sam u graničnom gradiću Lupino likvidirao jednog lukavog bankara.

— Varaš se! — preseče ga maršal oštro. — Razlika je. Jer prvo, nećete tek tako bespomoćno kao telad za klanje stajati pred vašim gazdom, a drugo, ne znate sigurno da li su ta dva čoveka mrtva, ili samo ranjena.

— Trabunjanje! — reče Rik. — Proketo policijsko trabunjanje.

— Napred, idemo dalje.

No, Bili Overlejk se ne pomače.

— Nema svrhe, mister. Vi ne poznajete gazdu.

— U redu. Onda ćemo drugčije.

Bez reči je skinuo oba bandita s konja, ubacio ih u kola, vezao ih za šipku i strpao im krpe u usta.

Vajat dade starom znak da će sada on dalje terati kola. Čovek podiže ruke, čime je hteo da pokaže da ne poznaje put.

— Ne znam — rekao je stari hrapavim glasom.

Maršal nije mogao da upotrebi silu prema starom. Zbog toga pritera ridana uz kola, i sede kraj Flina na sedište. Uzeo je uzde u ruke.

Konji su mirno išli napred, i ako ih niko nije terao određeno ni u kom pravcu. Vajat se nadao da životinje znaju put.

No, uskoro konji stadoše. Očigledno nisu znali kuda treba ići.

Maršal munu starog Flina.

— Slušaj me, prijatelju, ostalo ti je možda još nekoliko godina života, a na najboljem putu si da ih provedeš u Fort Vortu ili Seska-tevi.

Stari je posmatrao Empove usne.

Razumeo je svaku reč.

— Radije nekoliko godina u Vortu nego kroz pola sata sa metkom u leđima.

Dakle, stari je znao put. Pripadao je očigledno bandi i užasno se bojao gazde.

— Slušaj još, Flin. Ne treba da čekaš pola sata na metak. Možeš ga odmah dobiti i to od mene. Ali, hoću da ti dam šansu. Dovešćeš me doble da sam mogu da nađem dalje put, a onda ću te vezati i strpati sa onom dvojicom pozadi u kola. Sada smo već blizu, zar ne?

Stari ga je lukavo posmatrao. Kada mu je Vajat naslonio revolver na grudi, rekao je:

— Tamo je dole.

Vajat je posmatrao reku.

— Zar na vodi?

— Da.

— I kako ću da nađem skrovište?

— Četvrt sata jahanja — kašljucio je Flin. — Naći ćete na jedan bor. Iza njega levo vodi kolski put.

— I taj vodi u skrovište?

Stari je iznenada imao u očima neki čudan izraz.

— Da, da sigurno.

— Dajem ti samo jedan minut vremena za razmišljanje, Flin. Da se možda nisi prevario? Ako utvrdim da si me slagao, bićeš obešen,

bez obzira šta imaš na savesti. Ne zaboravi da ovim krajem krstare na desetine zvezdonosaca. Vaša igra je izgubljena.

Stari nabra čelo.

— Dobro. Ja sam se prevario. Morate sto jardi ispred visokog bora skrenuti u šiprag.

— Ima li tamo kolski put?

— Ne. Gazda je naredio da se prolaz stalno menja.

— Divno. Da sam skrenuo ka bora, kako si me uputio, tvoji prijatelji bi me dočekali barutom i olovom.

Stari potvrdi i počeo nešto da mrmlja sebi u bradu. Maršal mu veza brzo rukle, stavi maramicu u usta, pa ga ugura u unutrašnjost kola.

Sada je sam poterao kola dalje.

Kada je u daljini video veliki bor, znao je da žbunje koje mu se nalazi s leve strane, predstavlja putokaz. Skočio je sa sedišta u sedlo i otkaočio ričana od kola. Tako je jahao neko vreme, a kada je stigao bliže obali, kliznuo je iz sedla i ostavio konja. Ostao je tako iza kola, da u slučaju potrebe može da se baci u stranu ili zaklon.

Onda je čuo tihi poziv ispred sebe.

— No, Flin, jesi li već stigao natrag?

Glas je dolazio levo kraj puta, koji se sada jedva nazirao kroz gusto šipraže.

Vajat pohita na drugu stranu kola i potrčao pored konja. Sad se nepoznati nalazio ispred njega. Udarac drškom kolta po glavi i prvi stražar je bio u carstvu snova. Maršal potera konja dalje. U to ugleda na zaravni pred sobom krov.

velike zgrade. Kada je stigao još bliže, otkrio je na otvorenom prostoru ispred zgrade bleđu svetlost lampe. Sada je tek zaustavio kola i priljubio se uz zemlju. Nije se micao.

Pošto je strahovao da se ipak na neki način neko od vezanih ne oglašuje i tako skrene pažnju, odlučio je da brzo dejstvuje. Pognut, pretrčao je do kuće i provirio kroz prozor. Unutra su sedela tri čoveka i igrala poker. Sva trojica su mu bila nepoznata.

Nije imao vremena za gubljenje.

Strážara je razoružao i onesvestio, ali je mogao svakog trenutka da dođe k sebi i alarmira ostale.

Obišao je kuću sa svih strana i otkrio da pozadi ima još jedna zgrada, čiji je prozor bio otvoren. Bilo je sve mračno i tiho. Nije smeo da pali šibicu i pogleda, jer bi ga to moglo odati.

Rešio je da poseti u prednjoj zgradi trojicu pokeraša.

Vrata su bila otvorena. Maršal je osluškivao u tamnom hodniku i približavao se svetloj crti koja se nazirala ispod vrata.

Oprezno je kresnuo šibicu i ustanovio da u hodniku nema više vrata. Onda je tek gurnuo vrata prostorijske u kojoj su se ljudi kartali.

Zapanjeni banditi ga pogledaše.

— Dobro veče, džentlmeni! — reče maršal, držeći uperena dva revolvera.

Jedan od momaka pokuša da se snaši oružja.

Metal škljocnu, Vajat je otkočio kolt. Onda je prišao stolu i oduzeo svoj trojici oružje i pobacao ga u jedan ugao.

Na to se jedan od bandita baci napred i prevrte sto. Kada je Erp hteo da priđe, čuo je iza leđa glas:

— Ruke gore!

Lagano je podigao ruke u visinu ramena i okrenuo se.

Tri koraka iza njega stajao je mršav čovek, čija se sitna, kao mrtvačka glava jedva držala na tankom vratu.

Bio je to rančer Džim Flojd.

U koščatoj levici je držao „Deringer“, a iza njega, u tamnim vratima, koje je bilo vraški teško otkriti, stajao je Čarli Hejs. Pored njega pak Bili Val, nadzornik sa River ranča.

— Helo, gazda — reče Vajat, smešeći se. — Ah, Čarli i Bil su takođe tu. Onda je sve u redu. Spustio je ruke.

— Drži šape gore! — uzviknu Flojd režeći.

— Pa, slušajte, gazda — mrm-ljao je Vajat. — Ja sam vam doneo važnu vest iz grada.

Hejs razvuče usne.

— Ti prokleti!

Vajat ga prekide:

— Momci nisu imali sreće. Pred bankom ih je više ljudi sačekalo i savladalo. Šteta, a Rik i Bili su tako lepo svirali na groblju.

Za delić sekunde je rančer bio u nedoumici. Nije znao šta da misli.

— Kako si stigao ovamo? — upitao je muklo.

— Kako to mislite, kako? Već sam vam rekao da jašim kuda jaše i ostali.

— Bedno njuškalo, ja ću ti za- uvek zapušiti njušku.

Rančer uperi na maršala „Deringer“.

Čovek iz Misurija je munjevito dejstvovao. Izbacio je rančeru udarcem noge kolt, okrenuo se, udario Hejsa snažno, i istovremeno uvukao Vita u sobu. Obojica, Hejs i Vit, još su imali oružje kod sebe. No, Vajat je već potegao svoje revolvere.

— Trenutak, ljudi! Ne dozvoljavam da me gazda tako ponižava! Hajde! Vit, ruke na šesir.

Sagnuo se i munjevito izvukao Hejsu, koji je ležao kraj njegovih nogu, kolt iz opasača.

— Hej ti, mali, bubuljičavi, izvuci nadzorniku oružje iz futrole.

Oduzeo je nadzorniku kolt i bacio ga Vajatu.

— Kukavice! — siktao je Vit.

Desno od vrata, smrknutog upalog lica, stenjao je Džim Flojd. Stezao je desnom rukom, levicu, koja ga je izgleda bolela od udarca Erpove čizme. Oči su mu divlje sevale. Vajat je osetio da se taj mršavi čovek lako ne predaje.

U to se Flojdu učini da je došao njegov trenutak. Došao je u obliku čuvara, koji se u međuvremenu osvestio i urlajući stigao pred kuću.

— Ovamo — zaurla rančer. Ostali su počeli takođe da viču kao pomahnitali. Stražar je čuo galamu i tako bio upozoren.

— Oprezno! Ovde stoji sa uperenim koltovima! — Urlao je Vit. I to je stražar razabrao. Gurnuo je prozor i proterao spolja cev vinčesterke.

Vajat uzmače u ugao sobe.

Imao je šestoricu protiv sebe. Doduše, u ovom trenutku su svi bili bez oružja.

Napolje je bio čovek sa puškom, koji je mogao sigurno da se negde dočepa kolta i svakog trenutka baše na vrata.

Hejs pogleda ispod oka gazdu. Flojd se brcnuo na njega.

— Napred, čoveče, učini nešto. Zašto te imam? Trebalo je da te obese dole u Teksasu...

Na to Čarli Hejs poskoči.

Vajat uperi kolt na njega.

Izlažući se doslovce smrtnoj opasnosti, Hejs se ustremi. Maršal se izmače u stranu za pola koraka i tresnu Čarlija po slepoočnici.

Vit je hteo da iskoristi priliku i poleteo je sa podignutom stolicom prema Erpu.

Nadzornika pogodi metak u ruku.

— Sada je dosta, ljudi. Bezumni rančer je od vas načinio razbojnike. Ne pogoršavajte stvari. Napred, uz zid.

U to se vrata otvoriše s treskom.

Bio je to čuvar. Pogođen Vajativim metkom sručio se u sobu ničice.

— Napred, igra je završena!

Flojd ga je posmatrao užarena pogleda. Izenada reče žustro:

— Ko ste vi?

— Moje ime je Vajat Erp.

Svi su zinuli od čuda.

— Napred, uz zid! — naredi još jednom Vajat.

Rančer je stajao uz vrata kao pretučen. Izenada je poskočio. U ruci mu se našao takozvani kolt — igračka, koji je na zapadu imao mračnu slavu. Otkočio ga je i uzviknuo:

— Gotovo je, Erp! Podigni ruke u vis! Onda se lepo okreni prema meni. Hoću da ti vidim lice kada budeš umirao.

Užasna detonacija se prolomi prostorijom, Vajat se okreće i ugleda rančera Flojda, kako obavijen gustim oblakom barutnog dima pada.

Iza njega na vratima stajao je mlad čovek bleđa lica, krupnih očiju i tamne kose. U vezanim rukama je držao tešku „Bufalo” pušku. Na desnoj nozi je imao lanac na čijem se kraju nalazila gvozdena lopta.

— Vi ste Vajat Erp? — upitao je mladi čovek.

— Da.

— Ja sam Klem Kan. Moj otac je lekar u Rajanu.

— U redu — rekao je žustro. — Hodite ovamo, Klem. U opasaču imam nož, uzmite ga. Ja moram da držim momke na nišanu.

Mladić je prišao, uzeo nož i presecao veze.

— Nisam mogao drugačije, mister Erp. Morao sam ga ustreliti.

Ne skrećući pogled prema njemu, Vajat ga upita:

— Šta radite ovde?

— Banda je imala jednog ranjenika one večeri kada je Haris ležao kod mog oca. Banditi su me izvukli iz našeg dvorišta i povelili sobom. Jedan od njih je ukrao i mog konja. To je bandit koji ima užasnu ranu na nozi. On je preko u štali.

Bandi je dakle bio potreban lekar. Pošto su znali da doktor Kan nikada za njih ne bi ni prstom mrdnuo, odlučili su da mu otmu i odvedu sina, jer su znali da je često pomogao ocu u poslu, pa se sigurno prilično razume u lekarski poziv.

— Ol'rajt, Klem! — uzvрати maršal. — Skupite onda ove pucaljke.

Mladić se spremno dade na posao i za manje od četvrt sata svi su bili vezani. Čuvara, koga je Vajat ranio, Klem je spretno previo.

Samo je gazda rančera Džim Flojd, vođa bande, bio mrtav.

oOo

Bilo je gotovo već podne kada su u glavnu ulicu sa zapada naišla dvojica velika kola sa arnjevima.

Na kočijaškom sedištu prvih kola sedeo je mladi Klem Kan, a iza drugih kola kaskalo je dvanaest neosedlanih konja.

Iza njih je jahao Vajat Erp.

Stari lekar je stajao na vratima s očima punim neverice posmatrao svog jedinca.

Klem podiže ruku i mahnu ocu u znak pozdrava. Povorka je stala tek pred šerifskom kancelarijom. Maršal je predao sve razbojнике Džeku Mileru.

Toga dana je mali grad Rajan imao svoju najveću senzaciju. Pljačkaši banke su bili sa River ranča... Njihov vođa je bio Džim Flojd. Ljudi, koji su u toku noći pobjegli iz zatvora, su istog popodneva uhvaćeni na ranču i vraćeni iza rešetaka.

Tri dana kasnije je održano suđenje.

Sudija Kolins je osudio Vita, Hejsa, i Takeru na doživotnu robiju. Taker je odveden u Saskatevu. Ostali razbojници su osuđeni na do deset godina robije i poslati u Fort Vort.

KRAJ

ČETVARTKOM
U PRODAJI

PANORAMA

NAJLEPŠI IZBOR STRIPOVANIH ROMANA: OLAK GLADIJATOR,
TALIČNI TOM, KING-KONG, LIK ORIJENT, ČELIČNA PESNICA,
DEN DERI, MASKIRANI OSVETNIK, ŠERIF IZ RIMROKA, KRAD-
LJIVCI MARSUPILAMIJA, ASTERIKS MEĐU BRITANCIMA, ASOVI
SVEMIRA I ZLATNI RUDNIK, SAMO ZA 1 DINAR

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

IZDAJE I ŠTAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠICA 1.
ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

APRIL 1969.